

Ruimtelijke onderbouwing Zonnepark Geefsweer

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ►

Opdrachtgevers:

TSWE
Karturf 35
8447 DS Heerenveen

Eemsdelta Energiek
Afwateringskanaal Zuidzijde 107
9936 AV Farmsum

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer:	202776
Datum:	5-10-2023
Projectleider:	██████
Opgesteld:	██████████
Gecontroleerd:	██████
Status:	Definitief
Versie:	1

© 2023 Eelerwoude

Dit rapport is enkelzijdig opgemaakt.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Locatie	5
1.3	Huidig planologisch regime	6
1.4	Leeswijzer	7
2	Planbeschrijving	8
2.1	Inleiding	8
2.2	Beschrijving huidige situatie plangebied	8
2.3	Zonnepark Geefsweer	9
2.4	Landschappelijke inpassing	11
3	Beleidskaders	16
3.1	Inleiding	16
3.2	Rijksbeleid.....	16
3.3	Provinciaal en regionaal beleid.....	19
3.4	Gemeentelijk beleid.....	23
4	Waardentoets	26
4.1	Inleiding	26
4.2	Natuur.....	26
4.3	Archeologie.....	28
4.4	Cultuurhistorie.....	29
4.5	Water.....	29
4.6	Conclusie.....	32
5	Milieuaspecten.....	33
5.1	Inleiding	33
5.2	Bodem	33
5.3	Geluid	34
5.4	Luchtkwaliteit	35
5.5	Elektromagnetische straling	36
5.6	Warmteontwikkeling	36
5.7	Kabels en leidingen.....	36
5.8	Externe veiligheid	37
5.9	Bedrijven en milieuzonering.....	38
5.10	Verkeer en parkeren	39
5.11	Vormvrije m.e.r. -beoordeling	39

5.12	Conclusie.....	40
6	Uitvoerbaarheid	41
6.1	Inleiding	41
6.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	41
6.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	41
6.4	Economische uitvoerbaarheid	42
6.5	Conclusie.....	42
	Bijlagen.....	43

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2019 is het klimaatakkoord vastgesteld. In het landelijke klimaatakkoord is afgesproken dat de CO₂-uitstoot fors naar beneden moet. Het kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel voor 2030: het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleitte onlangs in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Naast de steeds belangrijker wordende duurzaamheidsopgaven spelen er in Nederland diverse uitdagingen zoals het chronische gebrek aan ruimte en de discussies tussen landbouw en natuur. Een integrale gebiedsontwikkeling waar al deze facetten een plaats krijgen is dan ook wenselijk.

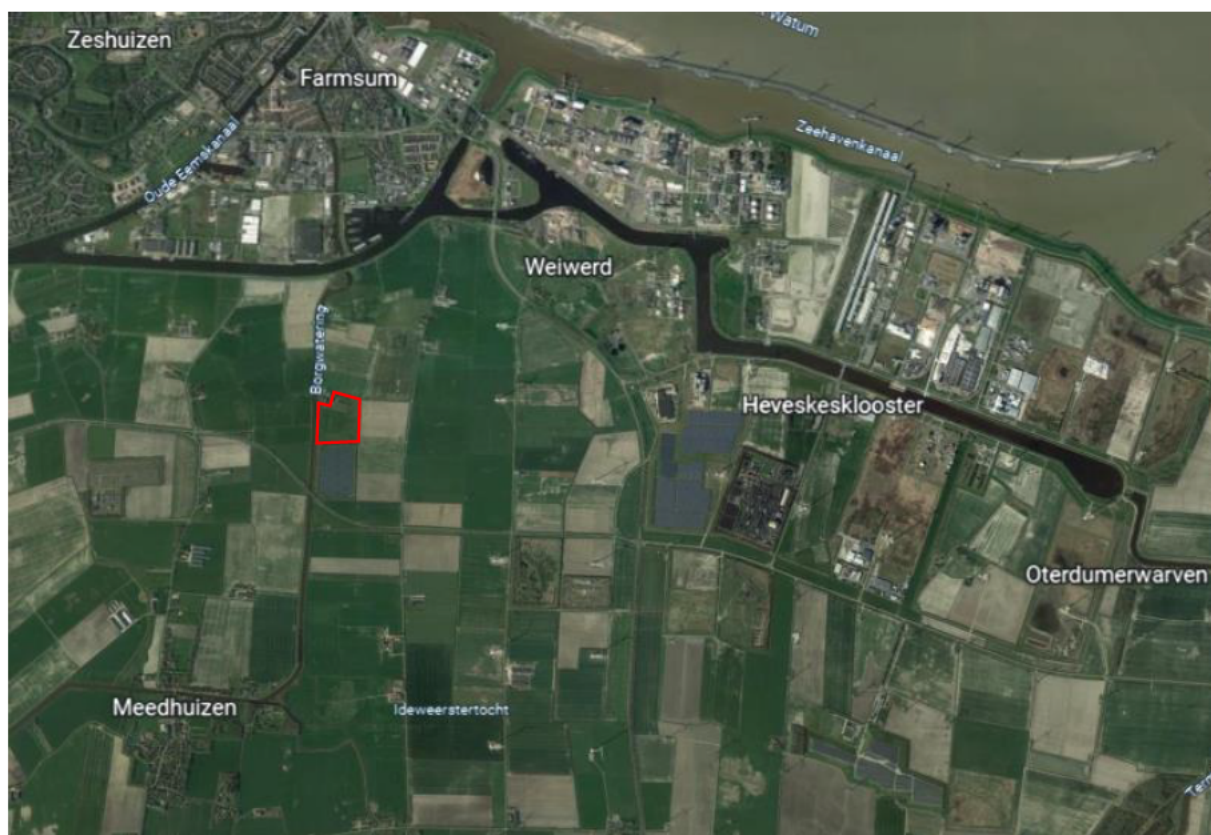
In haar Omgevingsvisie (geactualiseerd op 25 mei 2022) heeft de provincie Groningen aangegeven in te zetten op een versnelde transitie naar duurzame energie, mede vanwege de grote impact van gaswinning op de leefbaarheid in de regio. De transitie naar duurzame energie is na het bereiken van 20% duurzame energie in een versnelling terecht gekomen. Hoewel Groningen een Europese topregio is op het gebied van energie, is een van de hoofddoelen in de Omgevingsvisie van de provincie Groningen om de ontwikkeling van duurzame energie maximaal te faciliteren. De provincie Groningen heeft zichzelf dan ook ten doel gesteld om in 2035 60% en in 2050 100% duurzame energie op te wekken. De provincie Groningen deelt de recente doelstelling van het kabinet voor wat betreft het realiseren van een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Voor de provincie Groningen is in 2021 een Regionale Energie Strategie (RES 1.0) opgesteld die hier mede invulling aan geeft. Daarnaast heeft de gemeente Eemsdelta de visie 'Ruimte voor Energie' (mei 2020) opgesteld, die richting geeft aan de toekomst van duurzame energie in de voormalige gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum. Hiermee geeft de gemeente Eemsdelta invulling aan het landelijke klimaatakkoord en worden ruimtelijke kaders geboden voor initiatieven op het gebied van wind- en zonne-energie.

De initiatiefnemers hebben het initiatief genomen om een plan te ontwikkelen voor de realisatie van een grondgebonden zonnepark in de gemeente Eemsdelta. Voor de realisatie van voorliggend plan wordt een omgevingsvergunning, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo), aangevraagd. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing is opgesteld als onderdeel van voorgenoemde vergunningsaanvraag.

1.2 Locatie

Het plangebied bestaat uit één kadastraal perceel (gemeente Delfzijl, sectie N, perceel 1623), bestaande uit enkele afzonderlijke delen (gescheiden door sloten) met Engels raaigras en een voormalige paardenbak. Het perceel is gelegen aan de Geefsweersterweg (nabij 9) ten noorden van de kern Meedhuizen in de gemeente Eemsdelta (provincie Groningen). De percelen liggen circa 2,1 kilometer ten zuiden van de kern Meedhuizen en circa 2,2 kilometer van de kern van Farmsum. Direct ten zuiden van het plangebied is reeds een zonnepark aanwezig.

Onderstaande figuren geven een beeld van de ligging van het plangebied.

Figuur 1: Luchtbeeld met ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Meedhuizen.

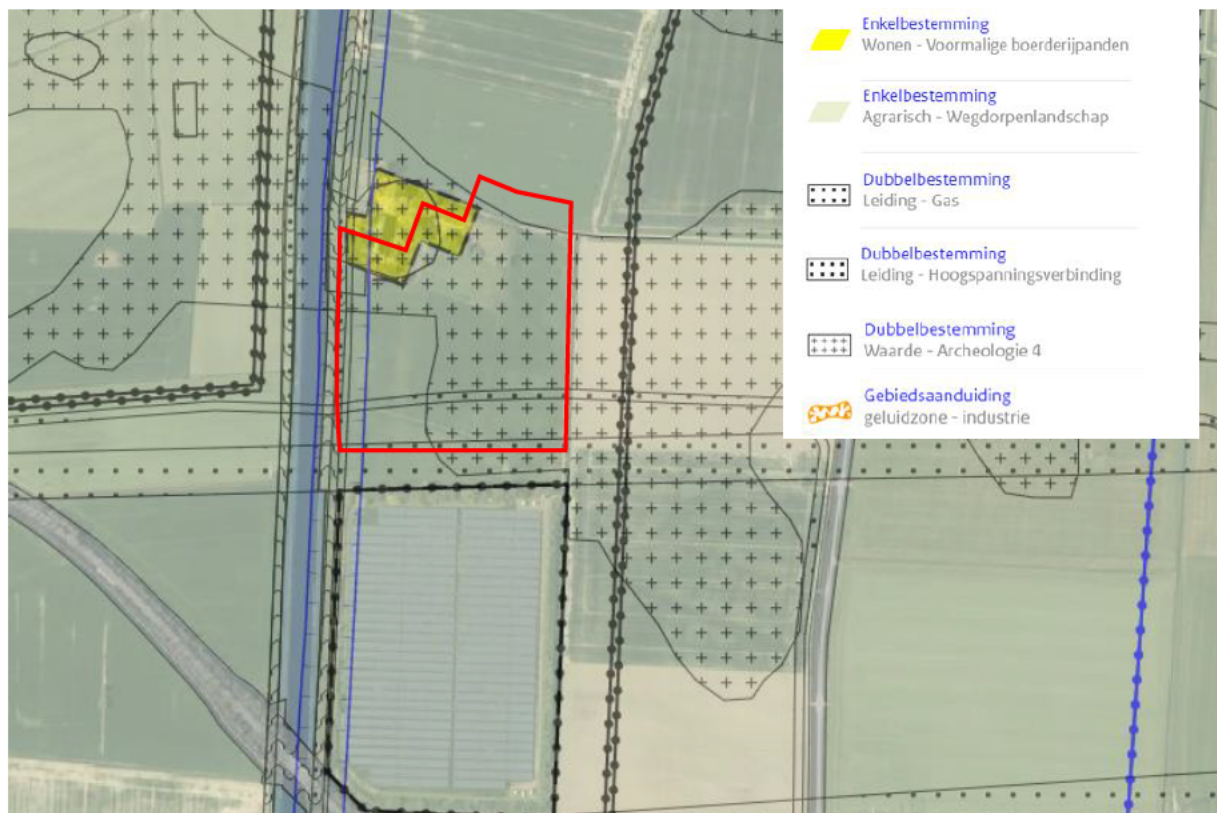
Figuur 2: Luchtbeeld plangebied en directe omgeving.

1.3 Huidig planologisch regime

Het planologisch regime voor het plangebied is beschreven in het bestemmingsplan 'Buitengebied – Zuid' van de voormalige gemeente Delfzijl (vastgesteld op 19 december 2013 door de gemeenteraad van toenmalig

gemeente Delfzijl, deels onherroepelijk in werking). Het overgrote deel van het plangebied kent de enkelbestemming 'Agrarisch – Wegdorpenlandschap'. Een klein deel van het plangebied, bij de paardenbak, kent de bestemming 'Wonen – Voormalige boerderijpanden'. Daarnaast gelden er verschillende dubbelbestemmingen. Zo kent een vrij groot deel van het plangebied de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 4'. Daarnaast liggen er door het plangebied een gasleiding en hoogspanningsleiding, die als overeenkomstig zijn bestemd met de dubbelbestemmingen 'Leiding – Gas' en 'Leiding – Hoogspanningsverbinding'. Tot slot geldt voor het gehele plangebied de functieaanduiding 'geluidzone – industrie'.

De realisatie van een zonnepark past niet binnen het huidige planologisch regime. Daarom wordt een omgevingsvergunning, in afwijking van het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo) aangevraagd.

Figuur 3: Uitsnede bestemmingsplan 'Buitengebied – Zuid' voormalig gemeente Delfzijl.

1.4 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. Daarin wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het plangebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie van het plangebied weergegeven en het plan Zonnepark Geefsweer toegelicht. Voor het plan is door Eelerwoude een landschappelijk inrichtingsplan opgesteld. Dat is toegevoegd als bijlage I bij deze ruimtelijke onderbouwing.

2.2 Beschrijving huidige situatie plangebied

2.2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de Geefsweersterweg in Meedhuizen. Ten zuiden van het plangebied bevindt zich de provinciale weg N362. Het gebied waarin het plangebied zich bevindt heeft een open en agrarisch karakter. Het plangebied bedraagt in totaal 7 hectare en bestaat uit enkele agrarische percelen met Engels raaigras en een voormalige paardenbak. In de directe omgeving van het plangebied bevinden zich met name agrarische percelen. Aan de zuidzijde wordt het plangebied echter begrenst door een bestaand zonnepark op een voormalig baggerspeciedepot. Het zuidelijke deel van het plangebied wordt door een (aan beide zijden doodlopende) sloot gescheiden van het noordelijke deel. De twee kleine percelen aan de noordkant van het plangebied, waar zich ook de paardenbak bevindt, worden eveneens gescheiden van de rest van het plangebied door een sloot. Op de grens tussen beide zonneparken bevindt zich een grondwal met bomenrij. Ten westen van het plangebied bevindt zich een schouwpad met daarachter kanaal Borgwatering, stromend van het Schildmeer richting de Eems. Aan de oostzijde van het perceel is een hekwerk aanwezig met een hoogte van ca. 1.0 meter. Op het zuidelijke deel van het perceel bevindt zich een hoogspanningsleiding die in oostwest-richting over het perceel loopt.

De woning aan de Geefsweersterweg 9 grenst vrijwel direct aan het plangebied. De toegangsweg naar de woning betreft een onverharde weg. Halverwege de toegangsweg naar de woning begint een verharde toegangsweg naar het reeds gerealiseerde zonnepark aan de zuidzijde van het plangebied.

Figuur 4: Impressiebeelden van het plangebied met rechtsboven de woning aan de Geefsweersterweg 9.

2.3 Zonnepark Geefsweer

2.3.1 Initiatief voor een zonnepark

TSWE en Eemsdelta Energiek hebben samen het initiatief genomen voor de realisatie van een zonnepark met een bruto oppervlakte van circa 7 hectare. Met het initiatief willen ze bijdragen aan de lokale, regionale en landelijke energietransitie. Daarnaast wordt het zonnepark landschappelijk ingepast en wordt ruimte geboden aan andere maatschappelijke doelen zoals de ontwikkeling van landschap en natuurwaarden.

2.3.2 Locatiekeuze

Voor de locatiekeuze van het zonnepark is met name rekening gehouden met de kenmerken van de omgeving en de zonneladder uit de gemeentelijke visie 'Ruimte voor Energie' (mei 2020). De beoogde locatie voor zonnepark Geefsweer is gelegen in een grootschalig, open landschap in een agrarisch gebied. De locatie ligt dicht bij het industrieterrein van Farmsum, het bestaande zonnepark aan de Geefsweersterweg (direct ten zuiden van het beoogde plangebied) en de N362. Daarnaast is het windpark Geefsweer in de directe omgeving gelegen (ca. 900 meter) en wordt het plangebied doorkruist door een hoogspanningslijn. Een zonnepark is passend in het karakter van het gebied en eenvoudig aan te sluiten op het elektriciteitsnet.

Onderstaand worden de stappen van de gemeentelijke zonneladder doorlopen voor het initiatief aan de Geefsweersterweg 9.

- Stap 0 – Uitzonderingsgebieden: De locatie aan de Geefsweersterweg 9 is niet gelegen in een uitzonderingsgebied zoals het NNN, zones langs belangrijke invalswegen, historische natuurlijke laagtes of oude dijken.
- Stap 1 en 2 – Op dak, erf of binnen bebouwd gebied: Als eerste en tweede stap worden zonnepanelen op dak en zonnepanelen binnen het bebouwd gebied zoveel mogelijk gestimuleerd. Op daken en binnen bestaand bebouwd gebied is echter maar beperkte ruimte. Daarnaast is dit (met name op daken) technisch niet altijd mogelijk. Om maximaal bij te dragen aan de rijks-, provinciale- en gemeentelijke energiedoelstellingen moeten ook locaties buiten de bebouwde kom worden benut. De voorgenomen ontwikkeling geeft hier invulling aan.
- Stap 3 – buiten gebouwd gebied: Het zonnepark aan de Geefsweersterweg zal ca. 7 ha groot zijn. Benutting van locaties binnen de bebouwde kom is voor zonneparken van een dergelijke schaal niet mogelijk. Het zonnepark wordt daarom gerealiseerd buiten de bebouwde kom, in een gebied waar deze passend is. Zie hiervoor tevens paragraaf 2.4. In de opzet, landschappelijke inpassing en vormgeving van het plan is rekening gehouden met de kaders vanuit de gemeentelijke visie Ruimte voor Energie, zie ook paragraaf 3.5 en het landschappelijk inpassingsplan in bijlage I.

2.3.3 Technische gegevens zonnepark

Panelen, hoogte en oriëntatie

In het zonnepark worden zonnepanelen en toebehoren geplaatst. Er wordt één type paneel toegepast met een donkere kleurstelling en zonder metalen randen. De panelen worden op een tafel geplaatst met een maximale hoogte van 1,8 meter ten opzichte van het maaiveld. De panelenrijen worden gerealiseerd in een oost-west opstelling en volgen de bestaande noord-zuid structuur van de landschappelijke structuurdragers in de omgeving.

Hekwerk

Rondom het zonnepark wordt een onopvallend hekwerk met (donker)groene kleurstelling toegepast van 2 meter hoog dat aansluit bij het bestaande zonnepark ten zuiden van het plangebied. Aan de onderzijde wordt op een aantal plekken ruimte overgelaten zodat het hekwerk altijd te passeren is voor in het plangebied voorkomende diersoorten. De zijden van het plangebied die voor de openbare weg zichtbaar zijn, worden

begroeid met kruid- en struiklagen. Aan de oostzijde van het plangebied (langs de bestaande toegangsweg) worden drie poorten gerealiseerd voor toegang naar het zonnepark.

Transformator en bijgebouwen

Omvormers worden gekoppeld aan de centrale as onder de panelen, zodat deze zo min mogelijk zichtbaar zijn voor de omgeving. De beoogde transformator (van 10 MVA) wordt ingepast met opgaand groen (noordoostelijke deel van het plangebied) en in lijn met de opstelling.

Aansluiting op netwerk

Voor het zonnepark wordt gekeken naar twee aansluitmogelijkheden: het aansluiten op het netwerk van netbeheerder Enexis (reguliere optie), of het aansluiten op een bestaand net (bijvoorbeeld van windpark Geefsweer) middels 'cable pooling'.

2.3.4 Toegankelijkheid en ontsluiting

Het plangebied wordt reeds ontsloten door middel van een verharde toegangsweg die halverwege de inrit naar de woning aan de Geefsweersterweg 9 richting het reeds bestaande zonnepark ten zuiden van het plangebied loopt. Het zonnepark is uitsluitend te betreden via de toegangspoort en niet toegankelijk voor publiek. Hulpdiensten krijgen in geval van noodsituaties wel toegang tot het zonnepark.

2.3.5 Bouw

De start van de bouw is afhankelijk van het moment waarop de benodigde vergunningen zijn verleend en de benodigde rijkssubsidies zijn toegewezen. Het leggen van de panelen en plaatsen van de omvormers neemt enkele maanden in beslag.

2.3.6 Doorlooptijd

Het zonnepark is maximaal 30 jaar in bedrijf. Het zonneveld wordt na de looptijd volledig ontmanteld. Door het toepassen van een schroef- of slagpalenfundering is ontmanteling eenvoudig. De restmaterialen (staal, kabels, technische installaties en panelen) worden volgens de dan geldende technieken hergebruikt en gerecycled.

2.3.7 Communicatie en participatie

Procesparticipatie

De energiecoöperaties in de gemeente Eemsdelta hebben zich verenigd in een koepel-coöperatie, Eemsdelta Energiek. Eemsdelta Energiek is vanaf het begin betrokken geweest bij de ontwikkeling van het zonnepark aan de Geefswesterweg. Via lidmaatschap bij één van de coöperaties die is ondergebracht in Eemsdelta Energiek, hebben alle bewoners inspraak gehad in de keuze van de locatie, grootte en uiterlijke kenmerken van het zonnepark. Middels vergaderingen zijn de leden van Eemsdelta Energiek veelvuldig over het initiatief geïnformeerd en naar hun mening gevraagd. Ook de plaatselijke vereniging voor dorpsbelangen wordt regelmatig bijgepraat over de ontwikkelingen. De gesprekken met deze vereniging zijn verspreid over een jaar gevoerd.

Daarnaast zijn de omwonenden (<1 km) van het zonnepark allemaal persoonlijk op de hoogte gebracht van de plannen. Met de omwonenden zijn, verspreid over het jaar, meerdere gesprekken gevoerd. De hoofdmoot uit deze gesprekken is dat er vanuit de omgeving geen duidelijke weerstand is tegen de aanleg van het zonnepark. Aangrenzend aan de locatie is reeds een zonnepark aanwezig, waardoor de ontwikkeling voor buurtbewoners niet als verstorend wordt beschouwd. Daar komt ook bij dat het zonnepark financiële voordelen biedt voor bewoners van de adressen die binnen de postcodehoos van het zonnepark vallen (zie onderstaand bij financiële participatie). Omwonenden lieten zich tijdens de gesprekken met name negatief uit over het nabijgelegen windpark, maar tegen de uitbreiding naast het bestaande zonnepark werd geen weerstand ondervonden.

Financiële participatie

Door 50% deelname van de energiecoöperatie Eemsdelta Energiek wordt invulling gegeven aan lokaal eigenaarschap als bewoners lid worden van één van de zeven energiecoöperaties die onderdeel zijn van Eemsdelta Energiek. Doel van de samenwerking is om via de energiecoöperaties de energietransitie in de gemeente zo breed mogelijk gedragen te krijgen. De gezamenlijke energiecoöperaties in Eemsdelta willen via de regeling 'verlaagd tarief' (de postcoderoosregeling) panelen reserveren voor bewoners in Meedhuizen, Tjuchem, Wagenborgen, Appingedam en Delfzijl ten zuiden van het Damsterdiep. Deze inwoners vallen binnen de postcoderoos van het zonnepark. Leden van deze coöperaties kunnen daarnaast middels de Subsidieregeling Coöperatieve Energieopwekking (SCE) panelen kopen op het park. Zij krijgen dan een behoorlijk rendement op hun investering. Aanvullend wordt onderzocht of leden van de coöperaties, voor een aantrekkelijke prijs dezelfde zonnepanelen als die op het zonnepark geleverd kunnen krijgen. Voordeel van deze zonnepanelen is dat ze kwalitatief van een zeer hoge kwaliteit zijn en geleverd kunnen worden tegen een zeer scherp tarief door de grootschalige inkoop.

Mogelijk wordt de samenwerking opgezocht met de lokale verenigingen en plaatselijke MKB bedrijven. De lokale voetbalvereniging heeft bijvoorbeeld aangegeven interesse te hebben in het afnemen van goedkope energie. De coöperatie kan op haar beurt met de gemaakte winst bijdragen aan het verenigingsleven van de omliggende dorpen. Een aantal lokale MKB bedrijven heeft daarnaast interesse in het investeren in het zonnepark, waardoor zij hun CO₂ voetafdruk kunnen verkleinen.

2.4 Landschappelijke inpassing

2.4.1 Landschapsgeschiedenis

Het huidige zeekleipolderlandschap rondom het plangebied is ontstaan onder invloed van de Eemsdelta, ook wel het Dollard Randgebied genoemd. De Dollard is in de late middeleeuwen ontstaan ten gevolge van meerdere overstromingen en stormvloed. Het plangebied ligt op een getij-inversierug op een vlakte van getij-afzettingen. Uit de wijde omgeving van het plangebied zijn nederzettingen bekend die dateren uit de ijzertijd en het begin van de jaartelling. Dergelijke nederzettingen zijn overslibd met klei.

Waar een groot deel van de omgeving net onder zeeniveau ligt (circa -0.5 NAP), liggen de gebieden van de getij-inversierug en het aangrenzende erf (vroeger de locatie van de oude huiswierde) net boven of gelijk aan zeeniveau (circa 0 tot + 0.2 NAP). Het slibdepot ligt als kunstmatige verhoging met grondwal circa 2 meter hoger in het landschap. Evenals de brug over de Borgwatering van de provinciale weg.

Figuur 5: Historische kaarten 1860, 1940 en 1970.

2.4.2 Opzet en inrichting

Landschapsstructuren als basis voor de opzet en inrichting

Met de opzet, inrichting, inpassing en vormgeving van het zonnepark is zoveel mogelijk recht gedaan aan de landschappelijke kenmerken in en rondom het plangebied. Het zonnepark voegt zich naar de belangrijke

structuurdragers, zoals de kenmerkende structuur en het kanaal, in de omgeving door een noord-zuid structuur aan te houden, waardoor voor de panelen een oost-west opstelling ontstaat (zie landschappelijk inpassingsplan bijlage I). In de landschappelijke inpassing van het plan en de situering van de beplanting wordt rekening gehouden met het feit dat het een tijdelijk zonnepark betreft. De beplantingsstructuur is daarom in overeenstemming met de inrichting van het erf. De bestaande sloten en het landschappelijke reliëf worden intact gelaten door panelen over de sloten te realiseren. Aangezien het plegen van onderhoud aan de sloten hierdoor vrijwel onmogelijk wordt, wordt gedurende het bestaan van het zonnepark wordt gemonitord of de sloten niet dichtslibben. Indien van toepassing worden dan waar nodig maatregelen genomen om dit te voorkomen. In de landschappelijke inpassing is verder rekening gehouden met onderhoudspaden en schouwpaden langs de bestaande watergangen. De ruimtes rondom de buisleidingen worden benut voor open doorzichten in oost-westelijke richting tussen de panelen (zie figuur 5). Aan de zijden van het zonnepark die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg wordt voor de inpassing een hekwerk met begroeiing toegepast.

Creëren van ecologische meerwaarde

Het zonnepark genereert een ecologische meerwaarde voor de omgeving door de open zones natuurlijker in te richten en het gehele zonnepark extensiever te beheren. Rondom het erf wordt beplanting toegevoegd en meer variatie in beplanting gecreëerd. Deze onttrekken voor een deel het zicht op het zonnepark en dragen bij aan de structuurversterking van het landschap en de identiteit van het erf, zodat ook na het afbreken van het zonnepark sprake is van een landschappelijke structuurversterking.

Om het zicht op het zonnepark te beperken, maar wel de openheid van het landschap te behouden, worden daarnaast met name kruidzones en lage struiken toegepast. Alle nieuwe bomen en struiken bestaan uit inheems planmateriaal, passend bij de plaatselijke bodem en waterhuishouding. Voor wat betreft de nieuwe bomen en struweel wordt deels plukstruweel en fruitbomen toegepast. Zowel de aanplant van bomen en struweel als de toe te passen kruidmengsels dragen bij aan de leefomgeving van veelvoorkomende soorten in het gebied. De percelen waarop de panelen worden aangebracht blijft zoveel mogelijk intact, hoewel hier wel verschrallingsbeheer zal worden toegepast. Er vinden dus geen grootschalig graafwerkzaamheden of ploegwerkzaamheden plaats. Onderstaand worden de verschillende aspecten die ecologische meerwaarde leveren nader uitgelegd.

Figuur 6: Landschappelijke inpassing zonnepark Geefswear.

Ecologisch beheer

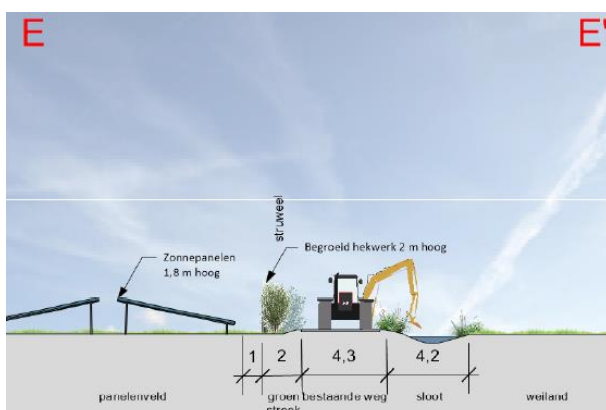
Het doel is om de ondergrond zoveel mogelijk te verschraken zodat zich een kruidenrijke vegetatie ontwikkelt. Dit levert een directe bijdrage aan de biodiversiteit en de natuur in de omgeving van het plangebied. De schuine strook door het zonnepark, de randen en de plukzone worden daarnaast niet gemaaid in het broedseizoen. Het gaat hierbij om 0,75 ha. wat niet gemaaid zal worden.

Akkerbloemzones

Om een aantrekkelijke leefomgeving te bieden voor akkervogels, worden akkerbloemzones ingericht. Hiervoor wordt een akkerbloemmengsel gebruikt dat speciaal geschikt is voor akkervogels en elk jaar opnieuw moet worden gezaaid. Naast akkervogels trekt dit mengsel ook insecten aan. Deze insecten zijn een belangrijke voedselbron voor jonge vogels. De granen en grassen die onderdeel zijn van dit mengsel zorgen daarnaast in de wintermaanden voor voedsel voor verschillende (akker)vogels zoals de gele kwikstaart, geelgors en patrijs. Om de aandacht van het zonnepark af te brengen en biodiversiteit te vergroten, ook in de wintermaanden, worden er zaden van grote kaardebol toegevoegd. De grote kaardebol is een stevige tot 2 meter hoge tweejarige plant. De grote kaardebol blijft in de winter overeind staan, met decoratieve zaaddozen en levert zaad in het najaar als wintervoedsel. Het middenstuk van het plangebied en de westzijde, dat vrijgehouden dient te worden ten behoeve van de kabels en leidingen, wordt ingezaaid met een akkerbloemen mengsel met grote kaardebol, boerenwormkruid en slangenkruid.

Smalle ruigte strook

De ruigtestrook ten oosten van het zonnepark is een vegetatiestrook met inheemse struikvormers van één tot zo'n twee meter hoog met bramen en inheemse kruidachtigen. Er wordt aangeplant in groepen met ruimte tussen de groepen, zodat een natuurlijke en losse aanblik ontstaat. Een ruigtestrook zorgt voor veel voedselaanbod voor allerlei diersoorten. Denk bijvoorbeeld aan de nectar uit de bloeiende struiken die diverse insecten komen halen, maar ook aan bessen en andere vruchten die als voedsel dienen voor vogels en zoogdieren of allerlei insecten die in deze struiken leven die ook weer als voedsel kunnen dienen. Verder geeft een ruigtestrook veel mogelijkheden voor schuil-, woon- en nestgelegenheid voor allerlei soorten. De ruigtestrook kan eveneens dienen als ruimtelijke structuur om langs te navigeren/migreren. Kleinere diersoorten (kleine grondgebonden zoogdieren, vogels, amfibieën en vleermuizen) maken hier veelvuldig gebruik van, mede door de beschutting die dit struweel biedt. Enkele kenmerkende vogelsoorten die baat hebben bij een goed ontwikkelde en afwisselende ruigtestrook zijn bijvoorbeeld: geelgors, grauwe kiekendief en gele kwikstaart.

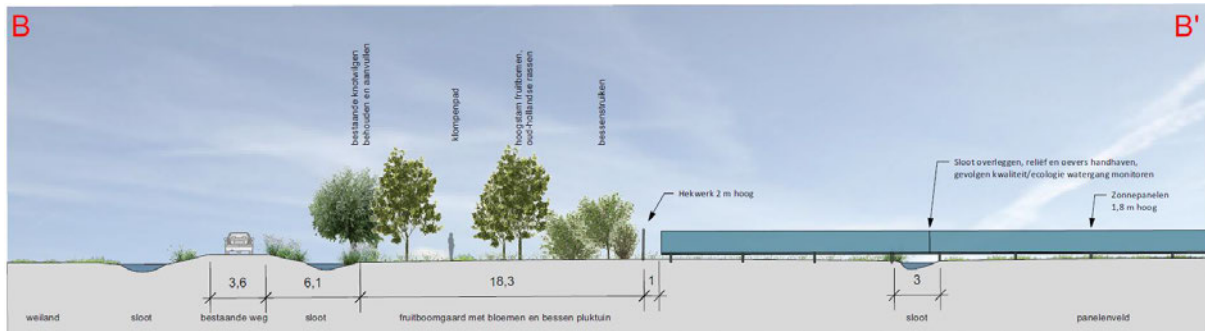
Figuur 7: Doorsnede oostzijde van het plangebied.

Houtsingel

Ten oosten van het erf wordt een nieuwe houtsingel aangelegd met autochtoon inheems bosplantsoen in combinatie met struikstruweel. Door het toepassen van verschillende soorten struikstruweel, wordt een aantrekkelijke omgeving gecreëerd voor verschillende faunasoorten.

Hoogstam fruitboomgaard

In het plangebied wordt daarnaast een fruitbomengard gerealiseerd. De fruitbomen nemen het zicht op het zonnepark niet weg, maar filteren het zicht en zorgen dat de omgeving wordt verfraaid. Ook zorgt het voor meer biodiversiteit voor nectar minnende insecten. Door te kiezen voor oude Groningse rassen wordt bijgedragen aan de instandhouding hiervan.

Figuur 8: Doorsnede ter plaatse van de fruitboomgaard en het zonnepark.

Plukstruweel

Het plukstruweel neemt het zicht op het zonnepark weg en zorgt voor extra beleving. Bezoekers kunnen hier hun eigen fruit plukken wanneer zij een wandeling langs het zonnepark maken. Ook zorgt het voor meer biodiversiteit voor nectar minnende insecten. Door te kiezen voor oude rassen wordt bijgedragen aan de instandhouding hiervan. Aangezien dit een beplantingselement is dat ook na verloop van de vergunning voor het zonnepark behouden blijft, is dit een geschikte plek om bijvoorbeeld verschillende soorten zoals de bosaardbei, framboos, kruisbes en blauwe bosbes.

2.4.3 Technische aspecten in relatie tot het landschap

Panelen

Om de inpassing van het zonnepark te bevorderen wordt één type paneel toegepast met een donkere kleurstelling zonder metalen randen. Om de openheid van het landschap en het zicht op de horizon te behouden wordt de opstelling van de panelen maximaal 1,8 meter hoog. Om te zorgen voor voldoende daglichttoetreding onder de panelen worden licht doorlatende panelen toegepast.

Hekwerk

Vanuit verzekeringstechnisch oogpunt is een hekwerk noodzakelijk. Dit wordt een groen hekwerk van 2 meter hoog, waarbij bij de zijden die vanaf de openbare weg zichtbaar zijn begroeiing wordt aangebracht. Op drie verschillende plekken aan de oostzijde worden daarnaast toegangspoorten in het hekwerk geïntegreerd (zowel noord, midden als zuid, zie figuur 5).

Omvormers en transformator

Omvormers worden zoveel mogelijk aan de centrale as gekoppeld onder de panelen, zodat deze zo min mogelijk zichtbaar zijn vanuit de omgeving. Voor wat betreft de landschappelijke inpassing, worden nutsgebouwen, zoals het transformatorhuisje, daarnaast zoveel mogelijk ingepast met opgaand groen en in lijn met de opstelling geplaatst. Dat betekent dat deze worden geplaatst in de noordelijke zone waar meer beplanting aanwezig is. Er wordt geen verlichting aangelegd ten behoeve van het zonnepark. Dit heeft een positieve werking op eventuele in het plangebied voorkomende soorten.

Parkeren

Binnen het plangebied worden enkele parkeerplekken gerealiseerd voor voertuigen die ook tijdens de bouwphase gebruikt kunnen worden. Aanvullend hierop zijn er ook parkeermogelijkheden bij het woonerf aan de Geefswesterweg 9.

3 Beleidskaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het beleid beschreven dat betrekking heeft op het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft op 11 september 2020 de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) vastgesteld. Nederland staat in de komende jaren voor een aantal opgaven van nationaal belang. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) stelt dat grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw Nederland flink zullen veranderen. In de NOVI is omgevingskwaliteit het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit.

Vanuit de NOVI geeft het Rijk kaders en richting voor zowel nationale als decentrale keuzes. Centraal bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving, zowel van de boven-als van de ondergrond. In de NOVI wordt gesproken over een 'omgevingsinclusief' beleid. De NOVI beschrijft enerzijds een toekomstperspectief met ambities en anderzijds de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortvloeiende opgaven. Deze opgaven zijn het verschil tussen de ambitie en de huidige situatie en verwachte ontwikkelingen. Waar de opgaven vragen om een geïntegreerde benadering, komen deze samen in vier prioriteiten. Op deze vier prioriteiten zijn beleidskeuzes gemaakt. De vier prioriteiten zijn:

- 1) Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.
- 2) Duurzaam economisch groeipotentieel.
- 3) Sterke en gezonde steden en regio's.
- 4) Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om de beleidskeuzes weloverwogen te maken worden drie afwegingsprincipes gehanteerd, namelijk; 1) Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies, 2) Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal en 3) Afwentelen wordt voorkomen.

In de NOVI wordt gesteld dat de klimaatdoelstelling in lijn is met de Parijse klimaatdoelstelling: in 2050 vrijwel geheel klimaatneutraal. De ambitie is dat de omslag naar 100 procent circulair in 2050 gerealiseerd is en dat er een zo goed mogelijke inpassing van duurzame energie in de leefomgeving is. In 2050 is Nederland erin geslaagd al deze ontwikkelingen zorgvuldig in te passen of nieuwe landschappen te creëren, met zo min mogelijk hinder of overlast voor mensen en het ecosysteem. De NOVI ziet het van nationaal belang om de internationale afgesproken doelen te behalen.

Overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties moeten samenwerken aan het bijtijds halen van de doelstellingen uit het Klimaatakkoord.

Het Nationaal Programma RES vormt een platform voor onderling samenwerken, vergelijken, leren en uitdagen. De energietransitie kan een hefboom zijn voor kwaliteitsverbetering, zowel voor ruimtelijke als voor ecologische, economische of sociale verbeteringen. Zonnenvelden kunnen bijvoorbeeld economische dragers voor het landelijk gebied worden. Daarnaast moeten ze in het landschap worden ingepast. De

afwegingsprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kunnen ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Met Zonnepark Geefsweer wordt invulling gegeven aan de prioriteit 'Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie' van de Nationale Omgevingsvisie. De zonneweide wekt elektriciteit op uit zonne-energie. Dit is een duurzame manier van energieopwekking. Daarmee leidt de aanleg van het zonnepark tot een reductie van broeikasgassen. Bovendien zijn de percelen gelegen in een energielandschap, waar het reeds bestaande zonnepark aan de Geefsweersterweg, de bestaande windmolens en hoogspanningslijnen het karakter van het landschap domineren. Daarnaast ligt het zonnepark in de nabijheid van de N362 en het industrieterrein van Farmsum. De omgeving heeft een overwegend agrarisch karakter en er zijn in de omgeving weinig woonpercelen te vinden. Een zonnepark heeft op deze locatie dan ook relatief weinig impact op de omgeving. Zeker gezien met voorliggend plan meekoppelkansen worden benut voor landschap en ecologie door onder andere kruiden- en bloemmengsels, akkervogelmengsels en een hoogstam fruitboomgaard aan te leggen die in een aantrekkelijke leefomgeving en voedsel voorzien. Om hiertoe te komen is een landschappelijk inrichtingsplan opgesteld (paragraaf 2.4 en bijlage I). De landschappelijke inpassing van het zonnepark leidt tot een landschappelijke en ecologische verbetering van de omgeving, waarbij de bestaande kenmerken en identiteit van het gebied centraal staan.

3.2.1 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden en in 2016 gewijzigd. In het Barro wordt een aantal projecten van rijksbelang met name genoemd en met digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen. Binnen het Barro worden onder andere de onderdelen Project Mainportontwikkeling Rotterdam en Grote rivieren besproken.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor onderwerpen zoals toekomstige uitbreiding van infrastructuur en de elektriciteitsvoorziening.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is de "Laddersystematiek" gewijzigd. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen. De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien'.

Het aanleggen van de zonneweide op de huidige agrarische percelen is geen nieuw stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State¹ blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding.

¹ Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708. ABRvS 28 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1724.

Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonnepark geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer akzwo_17_2460 en ak_zwo_17_2461). In een uitspraak van 23 januari 2019 is dit nog eens bevestigd door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Zonnepark Geefsweer wekt in de nabije toekomst zonne-energie op. Daarmee wordt een alternatief geboden voor fossiele brandstoffen. Deze ontwikkeling draagt bij aan het behalen van de Rijksdoelen. Het plangebied ligt in een agrarisch gebied langs de N362 en is onderdeel van een energielandschap, reeds gekenmerkt door en bestaand zonnepark aan de Geefsweersterweg, windmolens en hoogspanningslijnen. Gezien de huidige eigenschappen van de locatie is een zonneweide relatief eenvoudig in te passen binnen het landschap. Bovendien biedt de ligging mogelijkheden voor de koppeling van verschillende gebiedsopgaven, zoals het versterken van de landschappelijke structuren. Deze zijn uitgewerkt in voorliggend plan. Hiermee wordt voldaan aan de eis uit de SVIR om opgaven op het gebied van ruimte en infrastructuur met elkaar te verbinden. Voornamelijk in de aanleg-en ontmantelingsfase moet het zonnepark bereikbaar zijn. Het plangebied kan op een veilige manier ontsloten via het reeds bestaande toegangspad naar het zonnepark direct ten zuiden van het plangebied. In de exploitatiefase worden de toegangswegen beperkt gebruikt voor onderhoud en beheer.

3.2.2 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 is het klimaatakkoord vastgesteld. Het Kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleitte onlangs in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030 en een aandeel van 70% duurzaam opgewekte elektriciteit in 2030.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een grondgebonden zonnepark. Dit zonnepark wekt elektrische energie op uit een hernieuwbare energiebron. Met deze elektriciteit worden huishoudens voorzien in hun elektriciteitsbehoefte. Dit leidt tot een vermindering in de uitstoot van broeikasgassen. De voorgenomen ontwikkeling levert hiermee een bijdrage aan de Rijksdoelstellingen voor 2030.

3.2.3 Rijksinvestering in duurzame energie

Om de eerdergenoemde doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonneweides kan SDE++subsidie en/of postcoderoos (PCR) worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De subsidieregelingen laten zien dat het Rijk initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert. De voorgenomen ontwikkeling sluit hierbij aan. De initiatiefnemers zijn voornemens subsidie (één van de twee subsidies of beide) aan te vragen om te komen tot een haalbaar plan.

3.2.4 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders benoemd in de NOVI, Barro, de Bro. Deze beleidsdocumenten en regelgeving bevatten geen randvoorwaarden of uitgangspunten die het voorgenomen plan rechtstreeks beïnvloeden. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in de NOVI en het Klimaatakkoord.

3.3 Provinciaal en regionaal beleid

3.3.1 Omgevingsvisie provincie Groningen

De Omgevingsvisie provincie Groningen (geactualiseerd in 2022), vormt een basis voor de ruimtelijke plannen die in de provincie Groningen worden gemaakt. In de Omgevingsvisie staat het provinciale omgevingsbeleid weergegeven rondom milieu, verkeer en vervoer, water en ruimtelijke ordening. Er zijn vijf grote opgaven waar de provincie de komende jaren in het bijzonder aan werkt: Gaswinning, Energyport, Krimp en groei, Regio Groningen-Assen en Waddengebied.

De opgave 'Energyport' is met name van toepassing op voorliggend plan. De provincie Groningen heeft als doel om een belangrijk internationaal energieknooppunt te worden. In de regio Groningen, met name de stedelijke regio Groningen-Eemsdelta, zijn de condities uitstekend om de regio door te ontwikkelen tot 'Energyport'.

Zonneparken

De provincie stimuleert de opwek en het gebruik van zonne-energie. Dit doet de provincie door ruimte te bieden aan zonneparken in het buitengebied. De provincie vindt ruimtelijke inpassing en lokale participatie van belang. Met goede ruimtelijke inpassing wil de provincie samen met gemeenten het draagvlak voor duurzame energie vergroten.

De provincie verzoekt gemeenten de ruimtelijke kwaliteit te borgen en zorgvuldig ruimtegebruik te garanderen. Hiervoor wordt een ruimtelijk afwegingskader gehanteerd met daarin een maatwerkbenadering en afwegingscriteria. In beginsel verdient het de voorkeur dat het park aansluit bij het bestaand stedelijk gebied en het zonnepark hieraan ruimtelijk ondergeschikt is. Van belang is voorts dat het park aansluit bij de landschappelijke structuur en bebouwingskenmerken. Zonneparken in natuurgebieden (Natuurnetwerk Nederland (NNN), overige bos- en natuurgebieden buiten NNN en zoekgebieden robuuste verbindingzones) worden niet toegestaan.

De afweging van de locatiekeuze en de eventuele inpassing wordt door de provincie begeleid in de volgende situaties:

- Aansluitend aan het stedelijk gebied vanaf 1 hectare;
- Aangrenzend aan een bouwblok in het buitengebied;
- Los in het buitengebied.

Zonneparken zijn alleen tijdelijk toegestaan, voor een periode van 30 jaar. Met deze tijdelijkheid wordt bewerkstelligd dat de gebruikte locaties hun oorspronkelijke functie terug kunnen krijgen. De provincie vindt lokale initiatieven en betrokkenheid van omwonenden bij de ontwikkeling en de exploitatie van zonneparken, in financiële en organisatorische zin, belangrijk, zodat omwonenden ook profiteren van de lusten van het zonnepark.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Voorliggend plan heeft betrekking op het realiseren van een zonnepark aangrenzend aan een bouwblok in het buitengebied. Het aantal geschikte locaties aansluitend aan stedelijk gebied is namelijk beperkt. Vanwege de aansluiting bij het bestaande zonnepark aan de zuidzijde van het plangebied, het grootschalige karakter van het gebied en daarnaast een gedegen landschappelijke inpassing die kwaliteit toevoegt aan de omgeving, kan worden gesteld dat de beoogde locatie geschikt is voor de realisatie van een zonnepark.

In paragraaf 2.3.7 is weergegeven dat er een zorgvuldig omgevingsproces is doorlopen met omwonenden en andere belanghebbenden. Ook is er aangegeven hoe financiële en organisatorische betrokkenheid is vormgegeven.

Buitengebied

Het projectgebied ligt in het buitengebied. De provincie Groningen wil de waarde van het buitengebied voor natuur en recreatie ontwikkelen en de landschappelijke kernkarakteristieken behouden en waar mogelijk versterken. Ook wil de provincie het buitengebied als woongebied aantrekkelijk houden en bedrijven de mogelijkheid bieden om zich te vestigen in vrijkomende bebouwing en zich daar te ontwikkelen. Omdat de inrichting van het buitengebied zowel vitaal als duurzaam dient te zijn, is daarnaast zuinig ruimtegebruik een belangrijk uitgangspunt.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het plan is naast de opwekking van duurzame energie ook aandacht voor het versterken van de landschappelijke structuren en de biodiversiteit in het gebied. In het landschappelijk inpassingsplan staan de landschappelijke kernkarakteristieken in het plangebied centraal, zoals de openheid van het landschap, het reliëf, de bodem met archeologische waarde en het oude slotenpatroon. Daarnaast wordt zoveel mogelijk ingezet op het versterken van deze landschappelijke structuren en de lokale biodiversiteit. Dit wordt onder andere gedaan door de aanleg van verschillende soorten inheemse beplanting. Zorgvuldig en duurzaam ruimtegebruik is een belangrijk uitgangspunt in het ontwerp van het zonnepark. Bij de inpassing is rekening gehouden met het feit dat het zonnepark van tijdelijke aard is. De landschappelijke structuurversterking als gevolg van het inpassingsplan vormt na de ontmanteling van het zonnepark een blijvende kwaliteitsimpuls.

Landschap

Het plangebied voor zonnepark Geefsweer is gelegen in deelgebied Centrale Woldgebied en Duurswold en wordt gekenmerkt door een grootschalig open landschap met reeksen boerderijen op huiswierden of inversieruggen. Duurswold heeft een grootschalig open landschap met daarin lintdorpen op flauwe zandruggen.

In dit deelgebied dient bij nieuwe ontwikkelingen rekening te worden gehouden met:

- de grootschalige openheid;
- de reeksen boerderijen, deels op huiswierden en/of inversieruggen;
- de Meedenverkaveling in de vorm van sloten en medenlanen in het Centrale Woldgebied;
- de flauwe glaciale zandruggen met wegdorpen (groene linten) overgaand in grootschalig open landschap in Duurswold;
- de wegdorpen met boerderij(erv)en, slingertuinen en soms zware wegbeplanting in Duurswold;
- de klooster- en kerkterreinen, molens en een borg met landgoedbossen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Voor het plangebied is met name het aspect 'grootschalige openheid' van toepassing. Om de openheid van het landschap te behouden worden de panelen maximaal 1,8 meter hoog. Het beoogde hekwerk is 2 meter hoog. Bovendien is in de landschappelijke inpassing rekening gehouden met het inpassen van gebiedseigen (inheemse) beplanting en wordt er in het beheer rekening mee gehouden dat de beplanting niet te hoog wordt, zodat het open karakter van het gebied behouden blijft.

3.3.2 Omgevingsverordening

De Omgevingsverordening Provincie Groningen 2016 (voor het laatst geactualiseerd in 2022) bevat regels voor de fysieke leefomgeving in de provincie Groningen. Deze regels richten zich op de thema's ruimtelijke ordening, water, infrastructuur, milieu en ontgrondingen. De Omgevingsverordening is nauw verbonden met de Omgevingsvisie provincie Groningen. Voor het projectgebied zijn de volgende onderdelen van de Omgevingsverordening relevant:

Artikel 2.42.1 Zonneparken

1. Een bestemmingsplan voorziet niet in de plaatsing van zonneparken.
2. In afwijking van het eerste lid kan een bestemmingsplan voorzien in het plaatsen van zonneparken voor een periode van maximaal 30 jaar:
 - a. binnen het stedelijk gebied;
 - b. aansluitend aan het bestaand stedelijk gebied indien het zonnepark ruimtelijk ondergeschikt is aan het aangrenzende bestaand stedelijk gebied, en de omvang van het zonnepark kleiner is dan 10.000 m² en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een onafhankelijke, of een bij de gemeente werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
 - c. aansluitend aan het bestaand stedelijk gebied indien het zonnepark ruimtelijk ondergeschikt is aan het aangrenzende bestaand stedelijk gebied, en de omvang van het zonnepark groter is dan 10.000 m² en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
 - d. binnen een bouwvlak in het buitengebied en/of daaraan aansluitend, mits het zonnepark zich ruimtelijk manifesteert als een hecht geheel met het bouwvlak en daar qua maatvoering ondergeschikt aan is, en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
 - e. op een voormalig slibdepot, op een bedrijfsterrein ten behoeve van gaswinning en gastransport, of op een gesloten stortplaats als de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur;
 - f. op door Gedeputeerde Staten, op basis van een gemeentelijke gebiedsvisie zonne-energie aangewezen locaties en de maatwerkmethode is toegepast onder begeleiding van een bij de provincie werkzame deskundige op het gebied van stedenbouw en landschapsarchitectuur.
3. Aan de omvang, situering, en inrichting van het zonnepark als bedoeld in het tweede lid, dient een inrichtingsplan ten grondslag te liggen, waarbij in ieder geval rekening is gehouden met achtereenvolgens:
 - a. de historisch gegroeide landschapsstructuur;
 - b. de afstand tot andere ruimtelijke elementen;
 - c. een evenwichtige ordening en in de omgeving passende maatvoering en vormgeving van de voorzieningen voor de opwekking van zonne-energie.
4. Het bestemmingsplan biedt inzicht in de mogelijkheid voor omwonenden om te participeren in de ontwikkeling en opbrengst van het zonnepark.
5. Het tweede lid is niet van toepassing voor zover het bestemmingsplan betrekking heeft op het op kaart 6 aangegeven 'NNN-beheergebieden', 'NNN-natuurgebieden', 'NNN-beheer aanpassingsgebied', 'NNN-natuur aanpassingsgebied', het 'Zoekgebied robuuste verbindingszone' of de 'bos- en natuurgebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland'.

Artikel 2.42.2 Borging uitvoering inrichtingsplan

1. Een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 2.42.1, tweede lid, stelt regels die ervoor zorgen dat:
 - a. bebouwing en voorzieningen, geen bouwwerken zijnde, slechts overeenkomstig het inrichtingsplan worden gebouwd of aangelegd; en
 - b. de aanleg en instandhouding van de in voorkomend geval in het inrichtingsplan opgenomen beplanting wordt geborgd in de vorm van een voorwaardelijke verplichting.

2. Aan burgemeester en wethouders kan de bevoegdheid worden toegekend om het inrichtingsplan op het punt van de erfbeplanting te wijzigen onder dezelfde aanplant- en instandhoudingsverplichtingen, als dat vanwege onvoorziene omstandigheden nodig is.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Artikel 2.42.1 van de Omgevingsverordening Groningen 2016 is geheel van toepassing op voorliggend plan, aangezien het plan betrekking heeft op de realisatie van een zonnepark. Onderstaand wordt gemotiveerd hoe het plan voldoet aan de gestelde criteria in artikel 2.42.1 van de Omgevingsverordening. Artikel 2.42.2 is eveneens van toepassing op het plan. Hoewel het plan niet middels een bestemmingsplan, maar middels een omgevingsvergunning mogelijk wordt gemaakt, wordt de verplichting voor het uitvoeren van de werkzaamheden conform het inrichtings- en beplantingsplan opgenomen in de vergunning.

Artikel 2.42.1

Het zonnepark wordt gerealiseerd aansluitend aan het bestaande erf aan de Geefswesterweg 9 én aansluitend aan het bestaande zonnepark (voormalig slibdepot). Daarmee sluit het plan aan bij artikel 2.42.1 lid a, onder d en e. De provincie Groningen heeft, in het kader van wettelijk vooroverleg, inspraak op voorliggend plan. Daarmee is de provincie betrokken bij het plan en kan waar nodig maatwerk worden toegepast. De omvang, situering en inrichting van het zonnepark zijn gebaseerd op de (historische) landschapsstructuur en ruimtelijke elementen die aanwezig zijn in en om het plangebied. In de maatvoering en inrichting van het zonnepark is rekening gehouden met de omgeving. Het zonnepark wordt zo ingepast dat deze zoveel mogelijk opgaat in de omgeving. De landschappelijke inpassing is uitgewerkt in het landschappelijk inrichtingsplan (zie bijlage I). De betrokkenheid van de lokale energiecoöperatie Eemsdelta Energiek zorgt ervoor dat het plan mogelijkheden biedt voor omwonenden om (financieel) te participeren in het project. De uitvoering van het inrichtingsplan inclusief beheerplan wordt geborgd in de te verlenen omgevingsvergunning.

3.3.3 RES 1.0 Groningen

In deze RES doen de Groningse gemeenten samen met de twee waterschappen en de provincie het aanbod om vanaf 2030 via zonne- en windparken jaarlijks tenminste 5,7 TWh aan duurzame elektriciteit te gaan opwekken. Het aandeel aan zonne-energie is 0,99 TWh, hiervan zal 0,08 TWh opgewekt worden in de gemeente Eemsdelta. De locaties voor zonneparken zijn door gemeenten bepaald (in een energie- of zonnevisie). Deze beleidsdocumenten zijn kaderstellend voor de nog met concrete projecten in te vullen beleidsambities voor het opwekken van duurzame energie tot 2030.

In de RES wordt specifiek aandacht besteedt aan het effect op de lokale natuurwaarden. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van duurzame energie zorgen voor nieuwe omstandigheden waar flora en fauna nadeel of juist voordeel van kunnen hebben. In de RES wordt het doel uitgesproken om het nadeel te vermijden en juist een voordeel te realiseren. Dat vereist dat bij het ontwerp en realisatie van het project ecologie integraal wordt meegenomen. De partners in de RES Groningen streven ernaar dat elk toekomstig energiepark waarde toevoegt aan natuur en biodiversiteit.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De ontwikkeling van zonnepark Geefsweer draagt bij aan het opwekken van zonne-energie (circa 10MWp) in de gemeente Eemsdelta. Daarnaast wordt in het landschappelijk inpassingsplan aandacht besteedt aan het versterken van de landschappelijke structuren, waarbij gebruikt wordt gemaakt van inheems planmateriaal dat een aantrekkelijk leefgebied vormt voor verscheidene (inheemse) diersoorten.

3.3.4 Conclusie provinciaal beleid

Het plan voor het zonnepark past binnen de ambities, doelstellingen en voorwaarden van provincie Groningen, Regionale Energie Strategie en ontwikkelvisie voor de regio Eemsdelta.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Ontwikkelingsvisie Eemsdelta 2030

De gemeente Eemsdelta is een relatief nieuwe gemeente (ontstaan op 1 januari 2021) en kent nog geen omgevings- of structuurvisie. De ontwikkelingsvisie Eemsdelta 2030 (vastgesteld in 2013) geeft invulling aan de beleidsvisie voor de voormalige gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum. In de ontwikkelingsvisie Eemsdelta 2030 wordt de rol van de regio Eemsdelta 'stopcontact van Nederland' benadrukt. Door verder door te groeien als energieregio wordt de productiecapaciteit verhoogt tot ruim 10.000MWe in 2030. Voor wat betreft initiatieven op het gebied van zonne-energie, wil men ruimte bieden aan decentrale opwekking en initiatieven zoals lokale energiecoöperaties. Uitgangspunt daarbij is dat de initiatieven landschappelijk verantwoord worden ingepast, bij voorkeur binnen de bestaande ruimtelijke structuur.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De ontwikkeling van het zonnepark draagt bij aan de doelstellingen in de 'Ontwikkelvisie Eemsdelta 2030' om door te groeien tot 'stopcontact van Nederland'. Daarnaast wordt het initiatief ontwikkeld door twee initiatiefnemers, waaronder lokale energiecoöperatie Eemsdelta Energiek. De ontwikkeling wordt landschappelijk verantwoord ingepast, zoals uiteengezet in paragraaf 2.4 en draagt bij aan het versterken van de bestaande ruimtelijke structuren door nieuwe elementen toe te voegen als een houtwal, kruiden- en bloemrijk grasland, een hoogstam fruitboomgaard, ruige beplanting en akkerbloemenzones.

3.4.2 Visie Ruimte voor Energie

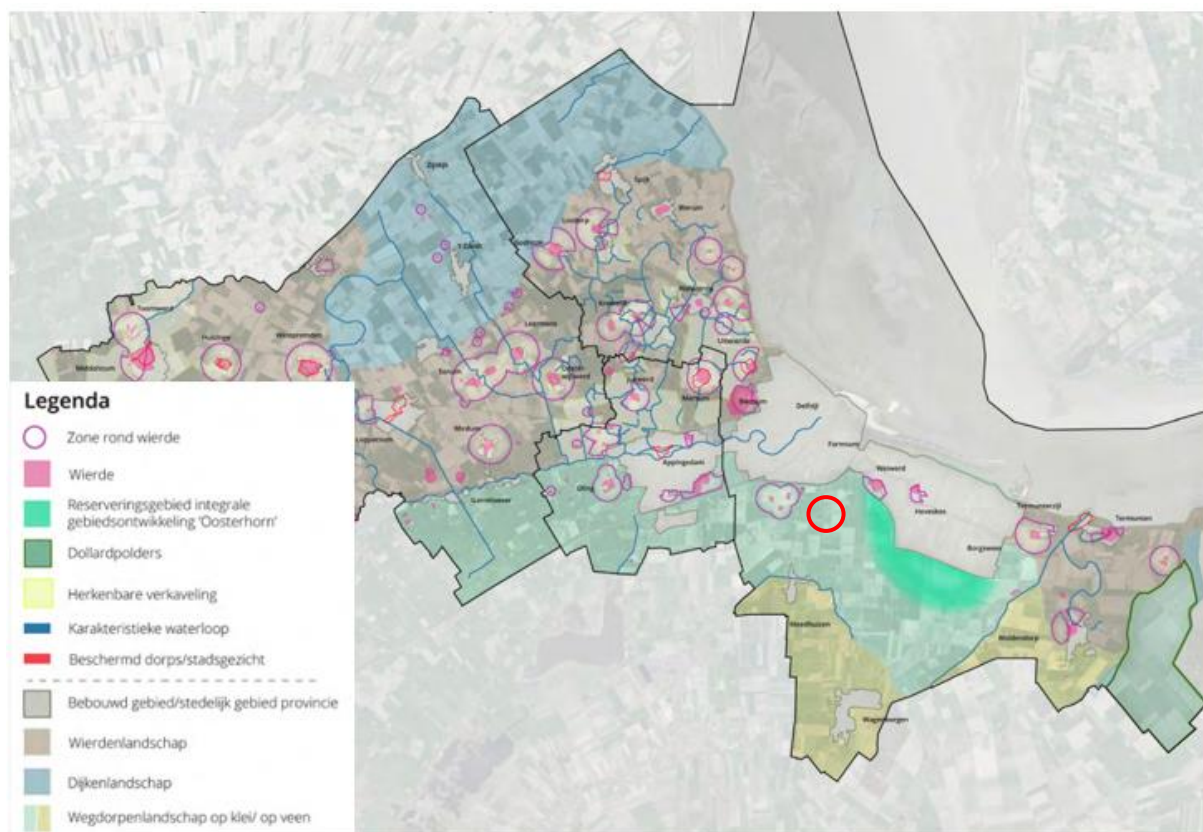
De visie 'Ruimte voor Energie' geeft richting aan een toekomst waarbij op een duurzame manier wordt voorzien in energie in de voormalige gemeenten Appingedam, Delfzijl en Loppersum (nu gemeente Eemsdelta). De visie geeft koers voor de verduurzaming op de lange termijn en biedt (ruimtelijke) kaders voor de initiatieven die zich nu voordoen in de gemeenten. Voor initiatieven op het gebied van zonne- en windenergie zijn afwegingskaders in de vorm van zonne- en windladders opgesteld. Daarnaast worden kaders gesteld voor wat betreft de landschappelijke inpassing.

Als eerste stap in de zonneladder worden de uitzonderingsgebieden voor zonne-energie benoemd. Dit betreffen natuurgebieden die onderdeel zijn van het NNN, zones langs belangrijke invalswegen van de kernen, historisch natuurlijke laagtes en oude dijken. Daarna volgen achtereenvolgens de volgende stappen:

- Op dak of erf: het realiseren van zonnepanelen op dak of het eigen erf wordt gestimuleerd.
- Binnen bebouwd gebied: als zonnepanelen op het dak of erf niet mogelijk zijn en er ook geen andere daken beschikbaar zijn, dan is de tweede stap om te onderzoeken of er mogelijkheden zijn voor zonneparken binnen het bebouwd gebied.
- Buiten bebouwd gebied: De laatste trede betreft het landelijk gebied. Zonneparken dienen zich in deze gebieden te voegen in de bestaande landschappelijke structuren. Dat houdt in dat er onder andere geen sloten worden gedampt en dat het bestaande reliëf wordt gerespecteerd. Daarnaast betekent dit dat er geen grootschalige bomenkap plaatsvindt en dat er in de landschappelijke inpassing rekening wordt gehouden met de bestaande structuren, die waar mogelijk worden versterkt.

De inzet is erop gericht dat deze zonneparken een positieve bijdrage leveren aan de omgevingskwaliteit van het gebied. Deze kwaliteit laat zich bijvoorbeeld zien in de vorm van recreatieve meerwaarde, meerwaarde voor klimaat, biodiversiteit en/of landschap.

Het plangebied is gelegen in het aandachtsgebied 'wegdorpenlandschap'. In dergelijke landschappen mogen zonneparken maximaal 12 ha. bedragen.

Figuur 9: Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) in het wegdorpenlandschap.

Voor de opzet, inpassing en vormgeving van zonneparken worden verschillende richtlijnen gehanteerd:

Opzet en inrichting

- Het zonnepark voegt zich naar de belangrijke landschappelijke structuurdragers in de omgeving.
- Behoud de bestaande en oorspronkelijke perceelsgrenzen, waterstructuren en landschapsstructuren en herstel ze waar mogelijk.
- Houd belangrijke doorzichten naar het landschap vrij.
- Houd rekening met cultuurhistorische elementen en landschappelijke waarden van het gebied.
- Zonnepanelen zoveel mogelijk in een rechthoekige tot vierkante opzet plaatsen met dezelfde oriëntatie van de panelen.
- De opstelling van zonnepanelen is zodanig dat er voldoende daglichttoetreding en hemelwateropvang mogelijk is en de bodemkwaliteit niet onevenredig achteruit gaat.
- De opstelling van zonnepanelen is maximaal 1,8 meter hoog om uitzicht over de panelen te behouden.
- Voorkom de plaatsing van zonnepanelen dicht op sloot- en kavelranden.
- Ontsluiting van een zonnepark bij voorkeur op dichtstbijzijnde geschikte weg.
- Kies voor noodzakelijke voorzieningen zoals transformatorhuisjes en verdeelstations stedenbouwkundig/landschappelijk logische plekken en heldere lijnen die aansluiten bij de opzet van het zonnepark.

Inpassing

- De bestaande landschapsbeplanting blijft behouden, mits streekeigen en van voldoende kwaliteit.
- Nieuwe landschapselementen onttrekken het zonnepark (voor een deel) aan het zicht en dragen bij aan structuurversterking van het landschap.
- Geef extra aandacht aan de inpassing aan de zijden van het zonnepark die vanaf de openbare weg zichtbaar zijn.

Vormgeving

- Geef aandacht aan een hoogwaardige vormgeving van (zichtbare) hekwerken en andere bouwwerken.
- Combineer waar mogelijk hekwerken met beplanting of een aarden wal, zodat hekwerken niet zichtbaar zijn vanaf de weg.
- Kies voor hekwerken een donkere kleurstelling of neutrale kleuren die wegvallen tegen de achtergrond.
- Kies voor zonnepanelen met een donkere tot zwarte kleurstelling zonder metaalkleurige/lichte randen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De locatie voor zonnepark Geefswear is niet gelegen in een uitzonderingsgebied. Daarnaast blijft het plangebied met 7 hectare onder de grens van 12 hectare voor het wegdorpenlandschap. In het inpassingsplan is opgenomen dat de panelen een maximale hoogte van 1,8 meter hebben, wat in overeenstemming is met de visie Ruimte voor Energie. Hoewel voor wat betreft de opzet van het zonnepark wordt aangeraden om plaatsing van panelen dicht op slootranden te voorkomen, is ervoor gekozen om de zonnepanelen over de watergang in het zuidelijke deel van het plangebied te plaatsen. Gedurende de exploitatie van het zonnepark wordt echter gemonitord of dit geen negatieve gevolgen heeft zoals het dichtslibben van de sloot.

Daarnaast wordt in de ontwikkeling rekening gehouden met de bestaande landschappelijke structuren. De bestaande watergangen in het plangebied blijven behouden. Daarnaast zet de landschappelijke inpassing in op het versterken van de bestaande structuren, waarmee een positieve bijdrage wordt geleverd aan de landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit. Aangezien het een tijdelijk zonnepark betreft, heeft de ontwikkeling een positieve invloed op de landschappelijke kwaliteiten op de langere termijn. Verder voldoet het plan qua inpassing en vormgeving ook aan de overige eisen, zoals de donkere kleurstelling van het hekwerk en de panelen en het toevoegen van nieuwe streekeigen beplanting, zie hiervoor eveneens paragraaf 2.4 en het landschappelijk inpassingsplan bijlage I.

4 Waardentoets

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de impact van de ontwikkeling op de waarden natuur, archeologie, cultuurhistorie en water en wat dat betekent voor het plan.

4.2 Natuur

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door het Natuurnetwerk Nederland, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. De provincies zijn het bevoegd gezag. Alleen in een aantal situaties, zoals bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, is het Rijk het bevoegd gezag. De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Hiertoe is een Toets Wet Natuurbescherming uitgevoerd. Het onderzoek is gevoegd bij deze onderbouwing in bijlage II. De belangrijkste resultaten zijn hieronder kort toegelicht.

4.2.1 Soortenbescherming

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De ontwikkeling zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van een aantal beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Het betreft soorten als haas, konijn en diverse algemene (spits)muisensoorten. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een plaatselijke verstoring, voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Met de volgende soorten en/of soortgroepen dient rekening te worden gehouden.

Vleermuizen

Door het ontbreken van bebouwing en bomen met holtes kunnen verblijfplaatsen van zowel gebouw als boom bewonende vleermuissoorten worden uitgesloten in het plangebied. Met betrekking tot het foerageergebied van de vleermuizen zal de herinrichting geen effect hebben op de functionaliteit van het gebied als zodanig. Door de plannen gaat er geen tot nauwelijks foerageergebied verloren. Wel wordt geadviseerd rekening te houden met onderstaande maatregelen:

- werkzaamheden uitsluitend overdag uitvoeren (m.n. in actieve periode van vleermuizen-april t/m november);
- verlichting minimaliseren;
- toepassen van niet uitstralende armaturen (zie kader-Verlichting);
- plaatsen van afschermende beplanting rond erf;
- voorkom verlichting van boomkronen en boerderij.

Met deze maatregelen blijft het plangebied, het aangrenzend erf en de bomen daar geschikt als potentieel leefgebied. Aangezien het plangebied, door de ligging in een groene omgeving, geen essentieel leefgebied vormt is nader onderzoek naar het gebruik van het plangebied door vleermuizen niet noodzakelijk. Een ontheffing in het kader van de beschermde soorten van de Wet natuurbescherming is eveneens niet noodzakelijk.

Broedvogels

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, als ook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen² uit te voeren.

4.2.2 Algemene zorgplicht

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 een omschrijving opgenomen over de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht neemt voor alle in het wild levende dieren en planten, dus ook niet-beschermde soorten, en hun directe leefomgeving. Dit is een algemene verantwoordelijkheid die voor iedereen geldt. Het betekent bijvoorbeeld dat er niet onnodig dieren en planten worden gedood, wanneer er redelijkerwijs een andere oplossing voor is, bijvoorbeeld door de dieren te verplaatsen naar een ander gebied.

4.2.3 Bescherming gebieden

Niet stikstof-gerelateerde effecten

De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Een toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Stikstof-gerelateerde effecten

Een zonnepark is geen installatie welke stikstof uitstoot. Daarnaast wordt met de realisatie van het zonnepark de gronden uit het reguliere agrarische beheer gehaald, waardoor met het zonnepark geen sprake van bemesting zal zijn. Hiermee is het aannemelijk dat het zonnepark niet zorgt voor extra stikstofdepositie.

4.2.4 Bescherming houtopstanden

Voor het vellen van houtopstanden is in sommige gevallen een kapmelding en/of kapvergunning nodig. Er worden echter geen bomen gekapt ten behoeve van het plan. Daarmee is de bescherming van houtopstanden voor dit plan verder niet van toepassing.

4.2.5 Natuurnetwerk Nederland

De ontwikkeling is in strijd met het bestemmingsplan, maar het plangebied ligt buiten het NNN. Het NNN kent in deze provincie ook geen externe werking. Het plangebied is eveneens niet gelegen binnen een gebied toegewezen als leefgebied akker-of weidevogels. Een toetsing aan het natuurbeleid is daarom niet noodzakelijk.

4.2.6 Conclusie

Mits rekening gehouden wordt met de voorgenoemde maatregelen en werkwijze is geen overtreding van de natuurwetten en natuurbeleid aan de orde. Vanuit de eisen van de natuurbescherming is het plan derhalve uitvoerbaar.

² In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 1 maart tot 15 juli.

4.3 Archeologie

Aardkundige en archeologische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Uitgangspunt van het verdrag van Malta en de wet op de archeologische monumentenzorg is archeologisch erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren, zo nodig met maatregelen. De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.

In het bestemmingsplan 'Facetplan Cultuurhistorie' kent een deel van het plangebied de dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 4'. Daarnaast kent het plangebied ook de dubbelbestemming 'Waarde – Ruimtelijke kwaliteit'. De voor 'Waarde – Archeologie 4' aangewezen ronden zijn mede bestemd voor het behoud van de archeologische (verwachtings)waarden. Op deze gronden mogen geen bouwwerken worden gebouwd waarbij de bodem dieper dan 0,45 m beneden het maaiveld wordt geroerd. Een uitzondering geldt voor bouwwerken ter vervanging van bestaande bouwwerken of ten behoeve van andere daar voorkomende bestemmingen, met een oppervlakte van ten hoogste 200 m². Gronden met de dubbelbestemming 'Waarde – Ruimtelijke kwaliteit' zijn mede bestemd voor het behoud van de bestaande ruimtelijke kwaliteiten.

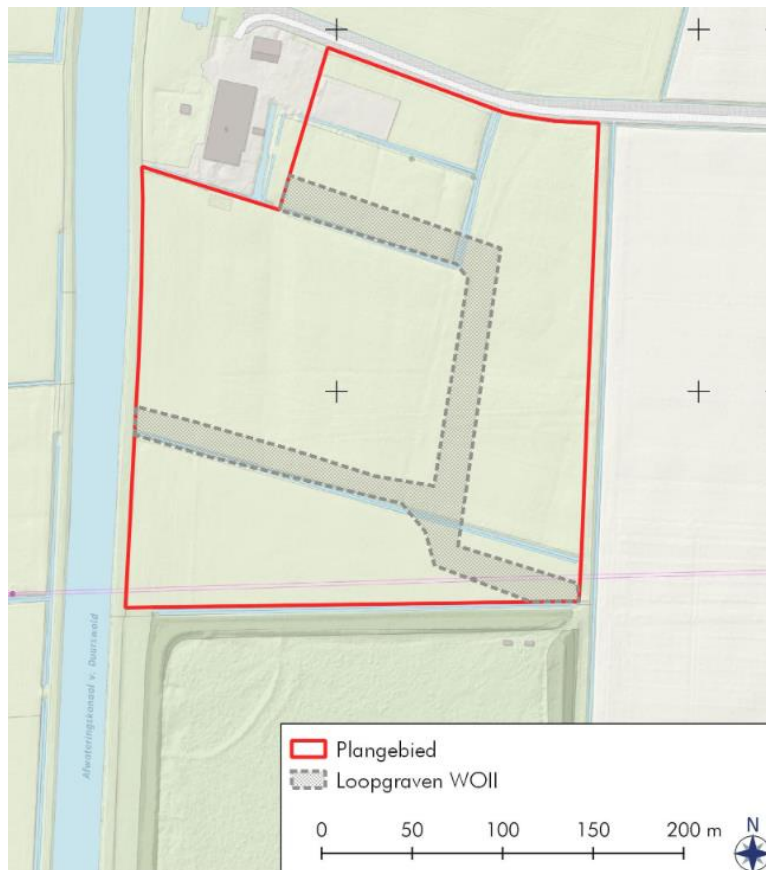
Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Ten behoeve van het plan is door De Steekproef een archeologisch bureau- en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd (zie bijlage III).

Op basis van het bureauonderzoek kunnen er in het pleistocene zand, op koppen en ruggen, archeologische resten aanwezig zijn uit de paleolithicum-neolithicum. Tijdens het veldonderzoek zijn er drie potentieel archeologische niveaus aangetroffen. Bij het booronderzoek zijn echter geen indicatoren aangetroffen van een archeologische vindplaats in de klei (daterend van vóór de Tweede Wereldoorlog). In het dieper liggende pleistocene zand kunnen mogelijk nog wel resten aanwezig zijn uit de steentijd, maar deze liggen op grote diepte (vanaf circa twee meter onder het maaiveld) en zullen naar verwachting niet worden aangetast. Mochten de ingrepen echter wel dieper dan twee meter onder het maaiveld reiken, dan is vervolgonderzoek nodig om het pleistocene zand in kaart te brengen. Aangezien de palen 1 tot 1,5 meter de grond in worden geslagen, zal vervolgonderzoek niet nodig zijn.

Resten van de loopgraven uit de Tweede Wereldoorlog kunnen aanwezig zijn in het plangebied (grijs gearceerd in figuur 10). Bij bodemingrepen kunnen deze worden aangetast. Indien dit het geval is wordt geadviseerd om ter plaatse van de geplande bodemingrepen de loopgraven te onderzoeken door middel van proefsleuven. Met het proefsleuvenonderzoek kan de archeologische informatie worden vastgelegd en bewaard.

Vervolgonderzoek aan de loopgraven wordt geadviseerd bij ingrepen die aaneengesloten groter zijn dan 100 m² en dieper dan 50 centimeter onder het maaiveld reiken. Voor de kabelsleuven geldt dat deze wellicht aaneengesloten een grotere oppervlakte bestrijken dan 100m². Aangezien de kabelsleuven voor het zonnepark reiken tot een maximale diepte van 30-40cm, is vervolgonderzoek echter niet benodigd.

Figuur 10: Ligging mogelijke loopgraven in plangebied.

4.4 Cultuurhistorie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten, naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Om te bepalen of als gevolg van het plan geen cultuurhistorische waarden worden geschaad, is de kaart van de Kwaliteitsgids Groningen geraadpleegd. Op deze kaart zijn zowel landschappelijke als bijvoorbeeld gebouwde cultuurhistorisch waardevolle elementen weergegeven. Uit deze kaart kan worden afgelezen dat het plangebied is gelegen in het landschapstype 'Wegdorpenlandschap op zeekei'. Het plangebied kent daarnaast het kenmerk 'open gebieden'. Als verkavelingspatroon is er sprake van een historische regelmatige blokverkaveling. Het plan doet geen afbreuk aan de openheid van het landschap en het historische verkavelingspatroon wordt in stand gehouden. Verder zijn er in het plangebied of in de directe omgeving geen gebouwde cultuurhistorisch waardevolle elementen aanwezig zoals zichtbaar op de kaart. Wel zijn er naar verwachting, zoals ook omschreven in paragraaf 4.3 Archeologie, loopgraven aanwezig uit de tweede wereldoorlog. Uit archeologisch onderzoek blijkt dat het plan geen afbreuk doet aan deze archeologische en cultuurhistorisch waardevolle waarden in de ondergrond, mits deze niet aaneengesloten groter zijn dan 100 m² en dieper dan 50 centimeter onder het maaiveld reiken.

4.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, te beschrijven hoe in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het plangebied beoordeeld.

4.5.1 Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regels ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit was 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied beheerplannen opgesteld. Daarin staan de ambities en maatregelen voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

4.5.2 Rijksbeleid

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021 weer, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen. Binnen de planperiode gaan realistische maatregelen in uitvoering die een antwoord bieden op de opgaven voor de korte termijn en voldoende mogelijkheden openlaten om op langere termijn verdere stappen te zetten. Het kabinet sluit daarmee aan bij de resultaten van het Deltaprogramma. Zo is Nederland koploper en een toonaangevend voorbeeld in de wereld. Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart.

4.5.3 Provinciaal beleid

De provincie werkt nauw samen met waterschappen om haar ambities te realiseren. Hiervoor hebben de waterschappen eigen regionale waterbeheerplannen opgesteld die door Gedeputeerde Staten moeten worden goedgekeurd. Provinciale Staten stellen ook de regels vast waaraan de waterschappen moeten voldoen. De waterschappen voeren het waterbeheer uit.

4.5.4 Waterschap Hunze en Aas

Waterschappen zijn verantwoordelijk voor het waarborgen van waterveiligheid en het voorkomen van wateroverlast en watertekort (waterkwantiteit). Daarnaast zorgen waterschappen voor het verbeteren van de waterkwaliteit van het oppervlaktewater, zowel chemisch als ecologisch. Het is van belang dat deze taken zowel nu als in de toekomst gewaarborgd blijven. Om dit te kunnen doen worden ruimtelijke plannen en ontwikkelingen getoetst op hun impact op het goed blijven functioneren van het watersysteem. Waterschap Hunze en Aa's streeft ernaar om de impact van dergelijke plannen en ontwikkelingen zoveel mogelijk waterneutraal te houden en waar mogelijk positieve ontwikkelingen te stimuleren.

Op grond van het Besluit Ruimtelijke Ordening (Art.12), moeten ruimtelijke plannen zijn voorzien van een waterparagraaf. Om deze waterparagraaf te kunnen opstellen moet de waterbeheerder worden geraadpleegd door middel van de Watertoets, door; vroegtijdige betrokkenheid, meedenken, informeren, adviseren en het afwegen van belangen (vooroverleg). Tot en met de uiteindelijke vaststelling van het ruimtelijk plan (voorontwerp, ontwerp en vaststelling) blijft de waterbeheerder betrokken bij het planproces.

Waterveiligheid

Waterveiligheid betreft het voorkomen, zo mogelijk uitsluiten, van levensbedreigende overstromingsrisico's voor mens en dier en het voorkomen van schade aan have en goed. Risico's die met name zullen optreden bij het doorbreken van een zekering (primaire kering) of boezemkade (secundaire kering).

Binnen dit thema zijn, indien van toepassing, alle waterschapsbelangen beschreven die vanwege de waterveiligheid extra bescherming genieten of anderzijds van belang zijn voor de waterveiligheid.

Waterkwantiteit

Het waterschap heeft als taak de zorg voor voldoende water in droge perioden als de afvoer in perioden van overvloed. Een vergrote kans op wateroverlast of watertekort dient dus voorkomen te worden. Binnen dit thema zijn, indien van toepassing, de voor dit plan gerelateerde belangen beschreven die in meer of mindere mate de waterkwantiteit beïnvloeden.

Wateroverlast vanuit het oppervlaktewater moet in ieder geval zoveel mogelijk voorkomen worden. Overtollig grond- en hemelwater dat tot afvoer komt volgt de trits; "vasthouden, bergen en afvoeren".

Waterkwaliteit

Om de waterkwaliteit te waarborgen heeft het waterschap de zorg voor het realiseren van schoon en ecologisch gezond water, waarin systeem-specifieke dieren en planten voorkomen. In de eerste plaats is dit van belang voor de grotere beken, kanalen en meren waarvoor binnen de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen en maatregelen zijn opgesteld voor aangewezen waterlichamen. Daarnaast is een goede waterkwaliteit van belang voor het recreatief medegebruik als zwemmen en kanoën en voor het stelsel van kleinere watergangen voor water aan- en afvoer. In dit thema zijn, indien van toepassing, alle voor dit plan specifieke waterschapsbelangen beschreven die impact hebben op de waterkwaliteit.

Vervuiling van het oppervlaktewater moet in ieder geval zoveel mogelijk voorkomen worden. Om deze reden vraagt het waterschap op de toepassing van uitlopende materialen zoveel mogelijk te beperken en om vervuiling door bedrijfsmatige activiteiten te voorkomen. Afstromend hemelwater dat vervuilt is geraakt moet zo veel mogelijk gescheiden worden afgevoerd, of moet worden gezuiverd. Dit volgt de trits; "schoonhouden, scheiden en zuiveren".

Hoofdwatgang

Aan weerszijden van alle hoofdwatgangen ligt een beschermingszone van 5 meter breed, gerekend vanaf de insteek talud. Zoals is vastgesteld in de Keur van het waterschap, geldt voor maatregelen binnen deze beschermingszone (en voor maatregelen in de hoofdwatgang zelf) een meldingsplicht (Algemene Regels) en is veelal een watervergunning vereist. Binnen het plangebied zijn echter geen hoofdwatgangen van het waterschap aanwezig.

Schouwsloten

Schouwsloten zijn sloten die niet in eigendom zijn van het waterschap, maar een belangrijke lokale functie vervullen voor de afwatering van een groter gebied, meerdere eigenaren en/of belangen van derden. Vanwege deze afwateringsfunctie is het van belang dat een schouwslot goed onderhoud heeft. De eigenaren van schouwsloten zijn verplicht het benodigde doorstroomprofiel jaarlijks schoon te houden en het waterschap ziet hierop toe via de schouw. Binnen het plangebied zijn echter geen schouwsloten van het waterschap aanwezig.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan heeft geen negatieve gevolgen voor de waterhuishouding. Onder de zonnepanelen wordt geen gesloten verharding aangelegd, waardoor het regenwater vrij kan infiltreren. Compensatie van verharding is daardoor ook niet aan de orde. De toename van verhard oppervlak is zeer beperkt (transformatoren). Er komt geen afvalwater vrij. Het plan heeft dan ook geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie. Het plangebied loopt geen verhoogd risico op wateroverlast als gevolg van overstromingen of grondwateroverlast. Het plangebied bevindt zich niet binnen een herinrichtingszone langs een waterloop, primair watergebied, invloedzone zuiveringstechnisch werk of retentie

compensatiegebied. Daarnaast zijn er in het plangebied geen hoofdwatgangen of schouwsloten van het waterschap aanwezig. Hoewel er direct aan het plangebied een hoofdwatgang (Borgwatering) grenst, ligt het plangebied niet in de beschermingszone van deze watgang.

Figuur 11: Kaart legger van waterschap Hunze en Aa's (plangebied groen omkaderd).

Watertoets

Op 17 januari 2023 is de watertoets uitgevoerd (zie bijlage IV). Hieruit blijkt dat de korte procedure van toepassing is. Dit houdt in dat er in principe geen waterbelangen worden geschaad met voorliggend plan en er naar verwachting geen nader overleg met het waterschap Hunze en Aa's benodigd is.

4.6 Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige waarden niet aangetast. Het voornemen is dan ook uitvoerbaar ten aanzien van de bestaande waarden in het plangebied.

5 Milieuaspecten

5.1 Inleiding

Het plan kan negatieve gevolgen hebben voor het milieu. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- bodem;
- geluid;
- luchtkwaliteit;
- elektromagnetische straling;
- warmteontwikkeling;
- kabels en leidingen;
- externe veiligheid;
- bedrijven en milieuzonering;
- verkeer en parkeren;
- vormvrije m.e.r.-beoordeling.

5.2 Bodem

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan moet worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De aanleg van het zonneveld heeft geen grootschalige bodemingrepen. De tafels waarop de panelen worden gemonteerd, worden middels palen verankerd in de bodem tot een diepte van circa 1,5 meter. Voor het bepalen van de bodemkwaliteit binnen het plangebied is de digitale kaart van het Bodemloket (bodemloket.nl) geraadpleegd. Voor het plangebied zelf zijn geen bodemverontreinigingen bekend. Daarom wordt het plangebied geschikt geacht voor het toekomstige gebruik. Voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden wordt daarnaast een 0-meting gedaan. Hetzelfde geldt voor na de ontmanteling van het zonnepark. Zo kan worden vastgesteld of het staal van de tafels niet tot metaalbelasting van de bodem leidt. De verwachting is echter dat dit zeer beperkt zal zijn, aangezien het meeste regenwater wordt opgevangen door de panelen en daarna grotendeels direct op de bodem valt.

Figuur 12: Uitsnede kaart bodemloket ter plaatse van het plangebied

De aanleg van het zonnenveld heeft geen grootschalige bodemingrepen. De tafels waarop de panelen worden gemonteerd, worden middels palen verankerd in de bodem tot een diepte van circa 1,5 meter. Voor het bepalen van de bodemkwaliteit binnen het plangebied is de digitale kaart van het Bodemloket (bodemloket.nl) geraadpleegd. Voor het plangebied zelf zijn geen bodemverontreinigingen bekend. Daarom wordt het plangebied geschikt geacht voor het toekomstige gebruik. Voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden wordt daarnaast een 0-meting gedaan. Hetzelfde geldt voor na de ontmanteling van het zonnepark. Zo kan worden vastgesteld of het staal van de tafels niet tot metaalbelasting van de bodem leidt. De verwachting is echter dat dit zeer beperkt zal zijn, aangezien het meeste regenwater wordt opgevangen door de panelen en daarna grotendeels direct op de bodem valt.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- De normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen.
- Bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd.
- Op en rond het plangebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder

Per 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder (Wgh) in werking getreden. Hierin staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht ertoe om bij ruimtelijke ontwikkelingen, die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen, de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

Bedrijven in de omgeving

Bestaande bedrijven worden niet extra belemmerd, aangezien er binnen het plangebied geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen gerealiseerd worden.

Woon- en leefklimaat

De omvormers, die enig geluid kunnen produceren, hebben een vermogen van waarschijnlijk 185kW-250kW. De transformator heeft een vermogen van 10MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen 10-100 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstandentabel voor het aspect geluid 50 meter opgenomen. Dit betekent dat wordt geadviseerd om, voor een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 50 meter aan te houden tot geluidsgevoelige functies. De afstand tussen de omvormers en transformatoren en de nabijgelegen woonhuizen bedraagt meer dan 100 meter. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon-en leefklimaat aanwezig.

Geen nieuwe geluidsgevoelige functie

Een zonnepark is geen geluidgevoelige functie. Met de realisatie van het zonnepark worden ook geen geluidgevoelige functies aangebracht.

Conclusie

Omdat het zonnepark nauwelijks geluid produceert, is het zeer onwaarschijnlijk dat voor omwonenden overlast zal optreden. Uit akoestische onderzoeken van reeds uitgevoerde projecten is reeds gebleken dat de geluidsreflectie van zonnepanelen, ook bij de ligging nabij (snel)wegen, verwaarloosbaar is. Daarnaast wordt ten opzichte van alle nabijgelegen woningen voldaan aan de geldende richtafstand van 50 meter ten opzichte van geluid producerende installaties zoals de transformator. Een aanvullend onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht.

5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). Om te berekenen of een wijziging in het aantal verkeersbewegingen een negatieve impact heeft op de luchtkwaliteit, is er een NIBM-tool ontwikkeld. In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die niet in betekenende mate bijdragen aan luchtverontreiniging hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De NIBM-tool is geraadpleegd om te bepalen of de ontwikkeling bijdraagt aan vermindering van de luchtkwaliteit. Volgens de NIBM-tool draagt een ontwikkeling 'niet in betekenende mate' bij als de toename kleiner is dan 800 verkeersbewegingen per dag (waarvan 5% vrachtverkeer). Gedurende de aanleg en ontmanteling zijn er tijdelijk meer verkeersbewegingen. Dit aantal blijft echter ruimschoots onder de 800 per dag. Gedurende de exploitatie is er zoveel verkeer als nu. Enkel voor onderhoud en beheer zijn een niet significant aantal verkeersbewegingen nodig. Vergeleken met de huidige situatie, waarin de percelen in agrarisch gebruik zijn, is er in de toekomst minder verkeer. Zonnepark Geefswear heeft geen verkeers-aantrekkende werking voor gemotoriseerd verkeer.

5.5 Elektromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische (ELF-EM) velden ontstaan. Voor elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij bij woningen een grens aan de veldsterkte wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). De GGD adviseert om ook bij ander bronnen van ELF-EM velden, zoals onderstations en transformatorhuisjes, dit voorzorgsprincipe te hanteren. Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonneweides door de afstand van onderstations en transformatorhuisjes tot woningen en gevoelige bestemmingen zo te kiezen dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt.

In het RIVM 'Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen' (RIVM-rapport 609300011/2009) wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden door transformatorstations. De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 μT wordt bereikt op een afstand van maximaal 7 meter van onderzochte transformatorstations. In voorliggend plan wordt voor de transformatorstations, omvormers en het inkoopstation een grotere afstand aangehouden dan 7 meter ten opzichte van woningen in de omgeving. Met de gekozen afstand van al deze installaties tot de dichtstbijzijnde burgerwoningen wordt ruimschoots voldaan aan de advieswaarde van 0,4 μT . Derhalve mag redelijkerwijs worden aangenomen dat elektromagnetische straling bij het zonnepark aan de Geefsweersterweg geen gezondheidsrisico vormt.

5.6 Warmteontwikkeling

In 2013 is in de Verenigde Staten onderzocht (o.a. Analysis of the potential for a heat Island Effect in Large Solar Farms, Columbia University) of er bij zonneweides sprake is van '(Urban) Heat Island Effects'. Uit onderzoeken is gebleken dat er onder bepaalde condities sprake kan zijn van een hogere temperatuur direct boven zonneparken. Direct rondom zonneparken zijn eventuele temperatuurverschillen deels, dan wel geheel te verwaarlozen, afhankelijk van de windrichting en eventuele neerslag. Op basis van deze resultaten is het niet te verwachten dat er sprake zal zijn van significante temperatuurverschillen tussen het zonnepark en het omliggende gebied. Binnen het plangebied zijn meerdere elementen aanwezig die zorgen voor verkoeling van de zonneweide, zoals watergangen en groenstructuren. De landschappelijke inpassing zorgt ervoor dat afkoeling door verdamping blijft plaatsvinden.

5.7 Kabels en leidingen

Door het perceel loopt van oost naar west een buisleiding van de Gasunie. Op deze locatie geldt een beschermde strook van vijf meter. Deze strook is geïntegreerd in het ontwerp van het zonnepark, zoals te zien op figuur 5 in paragraaf 4.2. Het zonnepark doet daarnaast geen afbreuk aan het doelmatig en veilig functioneren van deze gasleiding. Evenredig aan het aanvragen van de omgevingsvergunning wordt instemming van de Gasunie gevraagd.

Door het perceel loopt daarnaast van oost naar west een hoogspanningsleiding van TenneT. De initiatiefnemers voor het zonnepark hebben de mogelijkheden voor het realiseren van een zonnepark in de zogenaamde 'belaste strook' reeds afgestemd. TenneT stelt zich coöperatief op en heeft aangegeven dat afwijking van de gebruikelijke afstanden voor de 'belaste strook' mogelijk is, mits aanvullende informatie wordt overlegd. Evenredig aan het aanvragen van de omgevingsvergunning wordt door de initiatiefnemers toestemming aangevraagd bij TenneT voor het gebruik van deze gronden.

5.8 Externe veiligheid

Externe veiligheid gaat over de risico's voor de omgeving ten gevolge van een ongeval bij de productie, opslag en het transport van gevaarlijke stoffen en de kans dat hierbij dodelijke slachtoffers vallen. In het geval van een ruimtelijk plan dient het milieuaspect externe veiligheid onderzocht te worden. Het kan bronnen van veiligheidsrisico's mogelijk maken en of bestaande risicobronnen beïnvloeden. Er moet worden onderzocht of het plan voldoet aan de geldende normen.

Beleidskader

Er zijn verschillende besluiten en regelingen voor de verschillende typen risicobronnen:

- Voor inrichtingen (bedrijven) wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi).
- Voor transportroutes over de weg, het water en het spoor wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt).
- Voor buisleidingen wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).
- Daarnaast is in sommige gevallen het Activiteitenbesluit milieubeheer en/of het Vuurwerkbesluit van toepassing.

Toetsingskader

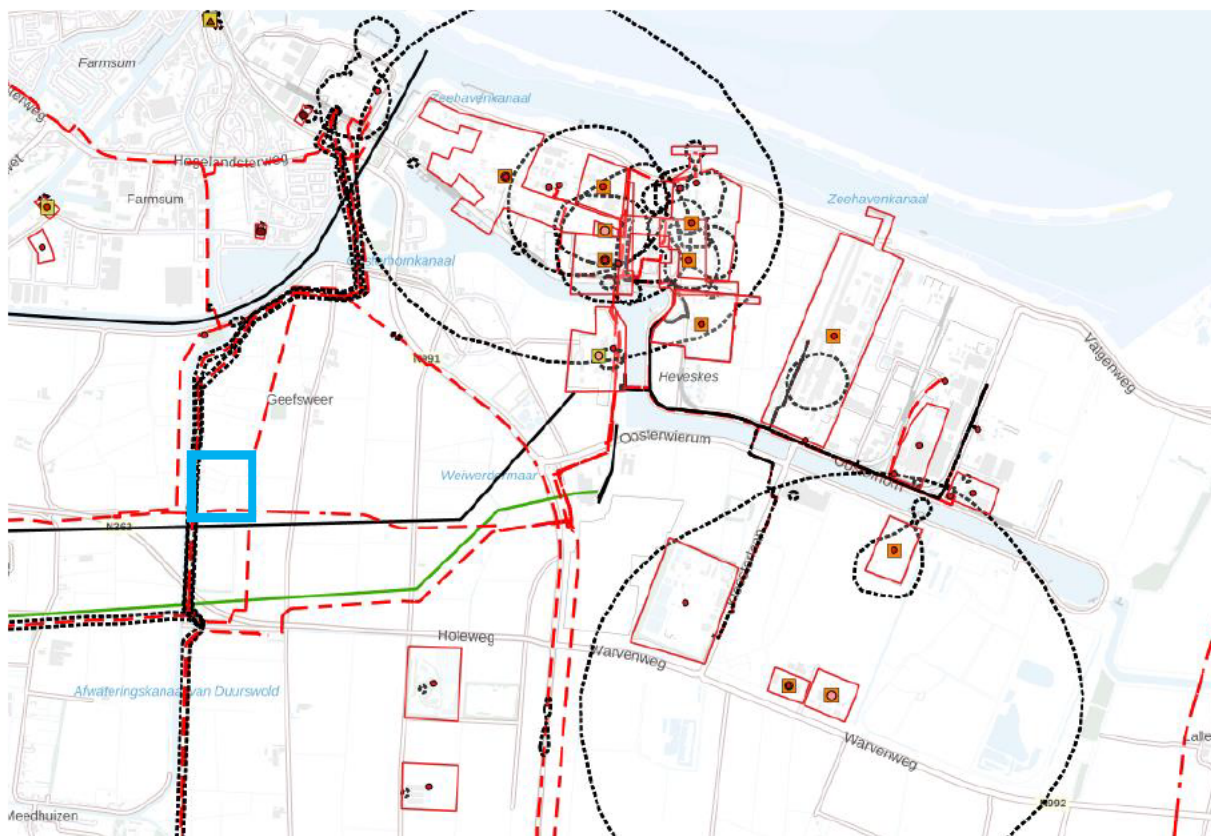
Externe veiligheid (geldt voor Bevi, Bevt en Bevb) maakt onderscheid tussen het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

- Waar het plaatsgebonden risico groter is dan $1 \cdot 10^{-6}$ per jaar mogen bijvoorbeeld geen woningen of kantoren worden gebouwd.
- Kunnen door een ongeval grote groepen personen overlijden, dan moet worden verantwoord waarom dat aanvaardbaar is. In de verantwoording van dit groepsrisico motiveert het bevoegd gezag wat er wordt gedaan om dat risico in de hand te houden.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Om in beeld te brengen of er in het plangebied, of in de nabijheid daarvan, risicobronnen (productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen) zijn, is de risicokaart geraadpleegd. Een uitsnede hiervan is weergegeven in figuur 13. Afgezien van de buisleidingen in en rondom het plangebied zijn er in de directe omgeving geen risico's aanwezig. De beschermde strook van de buisleiding in het plangebied is geïntegreerd in het ontwerp van het zonnepark, zoals ook te zien in het landschappelijk inpassingsplan (bijlage I).

Op ruime afstand van het plangebied (minimaal 1 kilometer) aan de Westerlaan zijn o.a. een jacht- en sportschietbaan en pluimveebedrijf aanwezig waar mogelijk gevaarlijke stoffen worden opgeslagen. Daarnaast zijn op het industrieterrein in Farmsum meerdere risicobedrijven aanwezig met betrekking tot de opslag van gevaarlijke stoffen. Deze zijn echter op zo'n ruime afstand gelegen dat deze geen risico vormen voor het plangebied.

Figuur 13: Uitsnede van de risicokaart ter plaatse van het plangebied (blauwe omkadering).

Verder wordt de zonneweide niet openbaar toegankelijk. Het park is enkel met een afgesloten poort te betreden voor regulier beheer en onderhoud. De brandweer krijgt toegang tot de zonneweide. Daarnaast wordt het park geaard en worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd.

Het milieuaspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor het voorgenomen plan.

5.9 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van het zonnepark aan de Geefsweersterweg levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. De transformatorstations en het inkoopstation hebben een vermogen van maximaal 10MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10-100MVA', milieucategorie 3.1. Voor deze activiteit bedraagt de grootste richtafstand 50 meter (geluid). Dit betekent dat wordt geadviseerd om, voor een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 50 meter aan te houden met gevoelige functies. Zoals eerder toegelicht wordt aan die voorwaarde voldaan ten aanzien van geluid producerende installaties zoals de transformator. Het plan past het plan binnen de geldende regelgeving en richtafstanden uit de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering'.

5.10 Verkeer en parkeren

De realisatie van het zonnepark heeft geen significante invloed op de verkeers- en parkeerbelasting. Het plangebied dient hoofdzakelijk in de aanleg- en ontmantelingsfase bereikt te worden. In deze perioden is er tijdelijke meer verkeer en extra parkeerbelasting. Gedurende de exploitatie zijn een te verwaarlozen aantal verkeersbewegingen en parkeerplekken nodig. Het plangebied wordt ontsloten via het bestaande toegangspad naar het reeds bestaande zonnepark direct ten zuiden van het plangebied. Binnen het plangebied wordt tijdens de bouwfase ruimte gecreëerd voor het parkeren van voertuigen.

5.11 Vormvrije m.e.r. -beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in de 'D-lijst' van het Besluit milieueffectrapportage. Concreet betekent dit dat het bevoegd gezag zich er steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben. Het komt erop neer dat voor elk besluit of plan over activiteiten die voorkomen op de D-lijst beoordeeld moet worden of er een milieueffectrapport gemaakt moet worden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Het project maakt een (tijdelijke) functiewijziging naar een zonnepark mogelijk. Dergelijke ontwikkelingen zijn geen onderdeel van de D-lijst van het Besluit m.e.r. Een m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. is niet nodig voor het voorgenomen plan. Uit jurisprudentie is gebleken dat een zonnepark niet kan worden aangemerkt als een 'industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water' (cat. D 22.1), omdat een zonnepark geen thermische (verbrandings)installatie is. In een zonnepark wordt immers geen thermische energie opgewekt of gebruikt voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water, maar wordt stralingsenergie (zonlicht) rechtstreeks omgezet in elektrische energie. Daarnaast is uit diezelfde uitspraak gebleken dat een zonnepark evenmin kan worden aangemerkt als een 'stedelijk ontwikkelingsproject' (cat. D 11.2). Bij een stedelijk ontwikkelingsproject kan het gaan om bouwprojecten als woningen, parkeerterreinen, bioscopen, theaters, sportcentra, kantoorgebouwen en dergelijke of een combinatie daarvan. Een zonnepark

kan naar het oordeel van de Afdeling niet gelijk worden gesteld met dergelijke ontwikkelingen. Daarbij is van belang dat de gevolgen voor het milieu van een zonnepark in de kern beperkt zijn tot visuele hinder en landschappelijke aantasting. Om dit te voorkomen is een Landschappelijk Inrichtingsplan opgesteld door Eelerwoude (nadere toelichting in paragraaf 4.2). Uit de beschrijving van de milieuaspecten in dit hoofdstuk en het vorige blijkt dat het zonnepark geen milieugevolgen of hinder veroorzaakt. Het zonnepark wordt aangelegd met respect voor de bodem. De constructie wordt zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is.

Voor de volledigheid verwijzen wij ook naar de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 19 september 2018 en zaaknummer 18_689, waarin bevestigd wordt dat een vergelijkbaar project niet valt binnen de categorie D van het Besluit m.e.r. en er geen beoordeling nodig is. Deze uitspraak is op 14 augustus 2019 bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en na te zien onder het zaaknummer 2019:2770.

De conclusie is dat er geen belangrijke nadelige gevolgen ontstaan voor het milieu. Een nadere analyse in de vorm van een aanmeldnotitie voor een vormvrije m.e.r.-beoordeling is vanwege het ontbreken van de activiteit in de D-lijst van het Besluit m.e.r. niet noodzakelijk.

5.12 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de uitvoerbaarheid van het voorgenomen plan. De ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid worden omschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In de voorgaande hoofdstukken is omschreven op welke manier het voorgenomen plan past binnen het relevante overheidsbeleid. Hieruit is gebleken dat er voor de uitvoering van het project geen ruimtelijke en milieukundige belemmeringen zijn. Op dit aspect is het project dan ook uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.3.1 Omgevingsproces

De omgeving is op verschillende wijzen betrokken bij het proces. Allereerst zijn lokale inwoners betrokken bij het proces door lidmaatschap bij een van de energiecoöperaties die verenigd zijn in de koepel-coöperatie Eemsdelta Energiek. Op deze wijze hebben alle inwoners inspraak gehad op de keuze van de locatie, de grootte en het ontwerp van het zonnepark. Middels vergaderingen zijn leden van de energie coöperaties daarnaast veelvuldig geïnformeerd en naar hun mening gevraagd. Ook de plaatselijke vereniging voor dorpsbelangen is met regelmaat op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

Met de directe omwonenden van het park is daarnaast een intensiever participatieproces in gang gezet. Deze omwonenden (op minder dan 1 kilometer afstand van het park) zijn middels gesprekken persoonlijk op de hoogte gebracht van het plan. Hierbij hebben zij de mogelijkheid gehad om hun wensen uit te spreken. De gesprekken hebben echter niet tot ingrijpende wijzigingen van de plannen geleid.

6.3.2 Vooroverleg

Het Rijk

Geoordeeld is dat dit ruimtelijke plan geen nationale belangen schaadt. Daarom is afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie Groningen

Het plan wordt voor vooroverleg, als bedoeld in artikel 3.1.1. Bro, toegezonden aan de provincie Groningen.

Waterschap Hunze en Aa's

Het waterschap is door middel van de digitale watertoets op de hoogte gesteld van het plan. Hieruit is gebleken dat de korte procedure van toepassing is.

6.3.3 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken ter inzage gelegd. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

6.4.1 Kostenverhaal gemeente Eemsdelta

Met de initiatiefnemer wordt een anterieure overeenkomst gesloten, waarin onder andere het verhalen van eventuele planschade wordt geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

6.4.2 Financiering zonneweide

De realisatie van de zonneweide doen de initiatiefnemers voor eigen rekening en risico. Daarnaast kan voor de realisatie van de zonneweide een SDE++ en/of postcoderoos subsidie worden aangevraagd nadat de omgevingsvergunning voor de realisatie van de zonneweide is verleend.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.

Bijlagen

Bijlage I **Landschappelijk inpassingsplan**

Bijlage II **Flora en fauna onderzoek**

Bijlage III **Archeologisch onderzoek**

Bijlage IV **Watertoets**

Eelerwoude

Op weg naar 100% natuurinclusief ➡